

PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

PALANGOS MIESTO RINKLIAVŲ CENTRO VEIKLOS VERTINIMAS

2022 m. gruodžio 29 d. Nr. K10-10

Palanga

Palangos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, padeda Palangos miesto savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą, siekiant didinti kuriamą naudą visuomenei.

Auditą atliko: Kristina Vaitilavičė, Ginta Juknevičienė, Virginija Petrylaitė.

Audito ataskaita pateikta: Palangos miesto rinkliavų centrui, Palangos miesto savivaldybės merui, Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriui, Kontrolės komitetui.

Su audito ataskaita galima susipažinti Palangos miesto savivaldybės interneto svetainėje, adresu www.palanga.lt

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	3
SANTRAUKA.....	4
ĮŽANGA	7
AUDITO REZULTATAI	9
1. VEIKLOS PLANAVIMAS, ORGANIZAVIMAS IR VEIKLOS REZULTATŲ PATEIKIMAS	9
1.1. Įstaigos veiklos planavimo procesas yra tobulintinas	9
1.2. Įstaigos darbo organizavimui skiriamas nepakankamas dėmesys.....	10
1.3. Nepilnai išnaudojamos įstaigos valdomos automobilių stovėjimo aikštelės.....	12
2. RINKLIAVŲ CENTRO VEIKLOS ANALIZĖ	12
2.1. Vietinės rinkliavos administravimas	12
2.2. Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio administravimas.....	14
2.3. Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimas	15
2.4. Veiklos pajamų analizė.....	15
2.5. Veiklos išlaidų analizė	16
3. ASIGNAVIMŲ NAUDOJIMO VERTINIMAS.....	17
3.1. Asignavimų naudojimas ir apskaita turi trūkumų	17
3.2. Automobilių stovėjimo bilietų automatų nuomos ir remonto išlaidas tikslinga mažinti.	19
4. GRYNŲJŲ PINIGŲ APSKAITOS VERTINIMAS	21
4.1. Nustatyti pažeidimai dėl grynųjų pinigų apskaitos	21
5. VEIKLOS, SUSIJUSIOS SU AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO BILJETŲ AUTOMATAIS, VERTINIMAS.....	22
5.1. Neužtikrinamas tinkamas automobilių stovėjimo bilietų automatų administravimo procesas.....	22
6. METINĖS INVENTORIZACIJOS PROCESO VERTINIMAS	24
6.1. Administracinė veikla, susijusi su metinės inventORIZACIJOS atlikimu, gerintina	24
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	26
PRIEDAI	29

PAGRINDINIAI FAKTAI

		2020 m.	2021 m.	2022 m. III k.
46	patvirtintos pareigybės, iš jų faktiškai užimta:	23 etatai	21,5 etato	18,25 etatai
5249,9 tūkst. Eur	surinkta vietinės rinkliavos, iš jų:	1558,1	1833,2	1858,6
129,2 tūkst. Eur	surinkta savivaldybės ir socialinio būsto nuomos mokesčio, iš jų:	54,8	74,4	
227,1 tūkst. Eur	gauta pajamų už automobilių stovėjimo aikštelę, iš jų:	62,8	81,2	83,1
4,3 tūkst. Eur	gauta pajamų už aikštelės nuomą, iš jų:	1,6	2,7	veikla nevykdoma
16181	fiksuoti KET pažeidimai, iš jų:	7673	8508	
21210	vietinės rinkliavos mokėtojų, iš jų:	108 pagal deklaruotą atliekų kiekį		
58	automobilių stovėjimo bilietų automatai, iš jų:	1 patikėjimo teise valdomoje aikštelėje 3 nuomojami (2022 m.)		

SANTRAUKA

Audito svarba

Biudžetinė įstaiga – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, įgyvendinantis valstybės ar savivaldybės funkcijas ir išlaikomas iš valstybės ar savivaldybės biudžetų asignavimų <...>¹. Savivaldybės savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimu įsteigta biudžetinė įstaiga Palangos miesto rinkliavų centras. Biudžetinė įstaiga teikia miesto viešosios infrastruktūros priežiūros, plėtros ir vietinių rinkliavų administravimo paslaugas. Biudžetinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendina Palangos miesto savivaldybės taryba, kurios kompetenciją reglamentuoja teisės aktai. Palangos miesto rinkliavų centro veiklą kuruoja Palangos miesto savivaldybės administracijos Rinkliavų skyrius. Biudžetinės įstaigos vadovo pareiga – organizuoti biudžetinės įstaigos darbą, kad būtų įgyvendinami biudžetinės įstaigos tikslai ir atliekamos nustatytos funkcijos².

Siekiant prisidėti prie biudžetinės įstaigos veiklos tobulinimo, Palangos miesto rinkliavų centrą numatyta audituoti Palangos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos plane³.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti Palangos miesto rinkliavų centro veiklą ekonomiškumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu.

Audito subjektas – Palangos miesto rinkliavų centras (toliau – Rinkliavų centras).

Pagrindiniai audito klausimai:

- Ar tinkamas Rinkliavų centro veiklos planavimas, organizavimas ir atsiskaitymas už veiklą?
- Ar biudžeto asignavimai naudojami racionaliai ir apskaitomi tinkamai?
- Ar pakankama grynųjų pinigų apskaitos proceso valdymo kontrolė?
- Ar tinkamai administruojami automobilių stovėjimo bilietų automatai?
- Ar užtikrinamas racionalus turto valdymas?

Audituojamas laikotarpis: 2020–2021 metai ir 2022 m. III ketv. Duomenų analizės ir vertinimo tikslais buvo panaudoti ir kitų laikotarpių duomenys.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (TAAIS)⁴. Audito apimtis ir taikyti metodai aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“. Audito rezultatų dalyje pateiktos rekomendacijos, jų įgyvendinimo priemonės ir terminai.

Informacija rinkta naudojantis prieiga prie Rinkliavų centro dokumentų valdymo sistemos, tikrinant Rinkliavų centro pateiktus duomenis, dokumentus ir nagrinėjant teisės aktus, susijusius su įstaigos veikla. Audito metu įrodymai rinkti vadovaujantis nuostata, kad mums pateikta išsami ir objektyvi informacija, kad pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka jų originalus. Jei audituojamas subjektas nepateikė prašomų duomenų ar dokumentų, buvo laikoma, kad jų nėra.

¹ LR biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-1113, 2 str. 1 d.

² Ten pat, 9 str. 2 d. 1 p.

³ Savivaldybės kontrolieriaus 2021-11-12 įsakymas Nr. K1-25 „Dėl Palangos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos plano pakeitimo ir 2022 metų veiklos plano patvirtinimo“.

⁴ 3000 TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>.

Išvados

1. Rinkliavų centro planavimo procesas turi trūkumų, nes veiklos planai neatitinka nustatytų reikalavimų, jie nesuderinti su Savivaldybės strateginiais veiklos planais, nevykdoma veiklos planų įgyvendinimo priežiūra. Atsiskaitant už veiklą, metinėse įstaigos veiklos ataskaitose pateikiama neišsami informacija apie planuotų rodiklių pasiekimo rezultatus (ataskaitos 1.1 poskyris).
2. Neužtikrinama pakankama darbo organizavimo kontrolė, nes įstaigos struktūra nėra optimali (užimta tik iki 50 proc. etatų), nustatyti teisės aktų nuostatų nesilaikymo atvejai (ataskaitos 1.2 poskyris).
3. Nepilnai išnaudojamos įstaigos valdomos automobilių stovėjimo aikštelės – vienai iš aikštelių 2022 m. nebuvo skelbiamas nuomos konkursas, nors įstaiga veiklos plane buvo nusimačiusi gauti nuomos pajamas (ataskaitos 1.3 poskyris).
4. Daugiausiai (iki 97 proc.) veiklos išlaidų Rinkliavų centre patiriama vykdant nustatytas funkcijas, susijusias su vietinės rinkliavos surinkimo administravimu (ataskaitos 2 skyrius).
5. Asignavimų naudojimo ir apskaitos kontrolė nėra pakankama, nes asignavimai naudojami, nesilaikant nustatytų reikalavimų, ataskaitose pateikiama netiksli informacija apie biudžeto asignavimų panaudojimą (ataskaitos 3.1 poskyris).
6. Automobilių stovėjimo bilietų automatų remonto darbų išlaidos nuolat auga, taip pat patiriamos išlaidos automatų nuomai sezono metu. Siekiant sumažinti remonto ir nuomos sąnaudas, tikslinga planuoti naujų automobilių stovėjimo bilietų automatų įsigijimą (ataskaitos 3.2 poskyris).
7. Neužtikrinama grynųjų pinigų inkasavimo, įnešimo į banką, laikymo, apskaitos ir atsakingų darbuotojų pareigų vykdymo kontrolė, nevykdoma grynųjų pinigų inventORIZACIJA (ataskaitos 4.1 poskyris).
8. Automobilių stovėjimo bilietų automatų administravimo procesas turi trūkumų, nes ne visa informacija pateikiama įplaukų apskaitos registruose, nepakankamas automatų žymėjimas, techniniuose pasuose neužpildyta informacija apie automatų remontą (ataskaitos 5.1 poskyris).
9. Metinės inventORIZACIJOS vykdymo metu buvo rasta apskaitos registruose nesančio turto, taip pat turto, kurį valdo kiti subjektai, neįforminus susitarimų raštu (ataskaitos 6.1 poskyris).

Rekomendacijos

Palangos miesto rinkliavų centrui teikiamos rekomendacijos dėl veiklos tobulinimo:

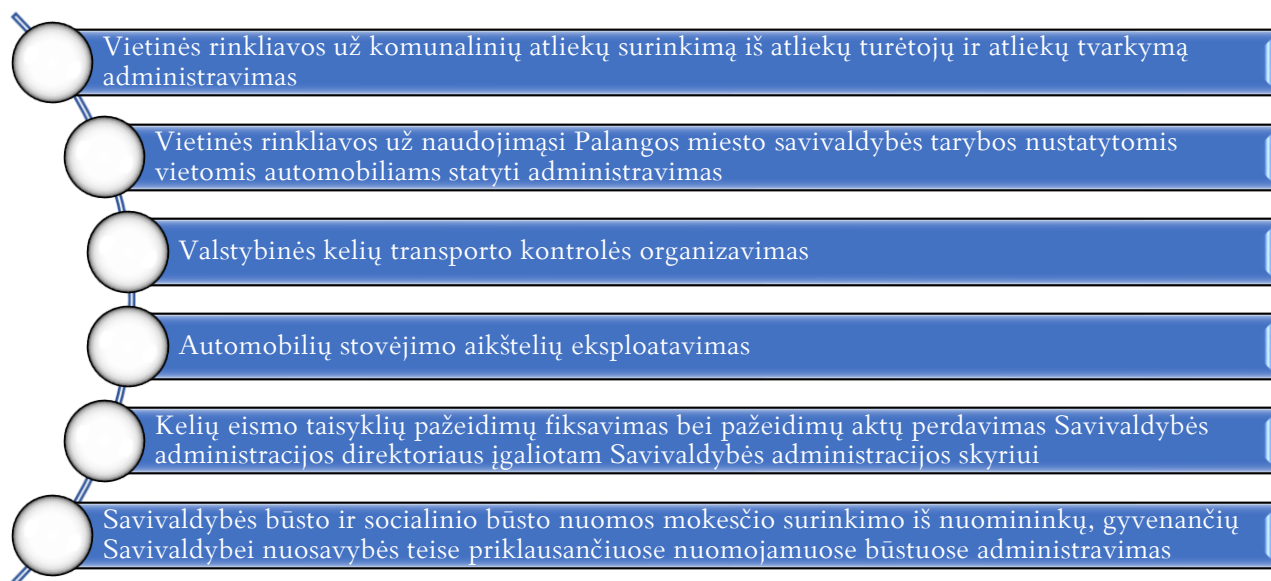
1. Siekiant nuoseklios ir į rezultatus orientuotos įstaigos veiklos, rekomenduojame nustatyti įstaigos veiklos planavimo ir atsiskaitymo už rezultatus proceso tobulinimo priemones (ataskaitos 1.1 poskyris).
2. Siekiant, kad įstaigos darbuotojų skaičius būtų optimalus, t. y. reikalingas atliekamų funkcijų vykdymui, rekomenduojame kreiptis į steigėją dėl optimalaus pareigybių skaičiaus nustatymo įstaigoje ir planuoti asignavimus darbo užmokesčiui, atsižvelgiant į realų poreikį (ataskaitos 1.2.1 p.).
3. Siekiant užtikrinti kokybišką įstaigos darbo organizavimo procesą, rekomenduojame įvertinti įstaigoje galiojančių sprendimų, tvarkų aktualumą ir priimti teisės aktų nuostatas atitinkančius sprendimus bei nustatyti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias įstaigos darbo organizavimo proceso kokybę (ataskaitos 1.2.2–1.2.4 p. ir 1.3.1 p.).
4. Siekiant rezultatyvesnės įstaigos veiklos, rekomenduojame kreiptis į Savivaldybės administraciją, kad būtų priimtas sprendimas dėl patikėjimo teise valdomos automobilių stovėjimo aikštelės eksploatavimo perspektyvų (ataskaitos 1.3.2 p.).

5. Siekiant, kad asignavimai būtų naudojami tinkamai ir biudžeto vykdymo ataskaitose būtų atskleista tikra ir teisinga informacija, rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias nuoseklų biudžeto asignavimų planavimo, naudojimo ir apskaitos procesą (ataskaitos 3.1 poskyris).
6. Siekiant racionalaus finansinių išteklių naudojimo, rekomenduojame atlikti turimų automobilių stovėjimo bilietų automatų remonto sąnaudų analizę, įvertinti automatų nuomos poreikį ir nusistatyti naujų automatų įsigijimo planą (ataskaitos 3.2 poskyris).
7. Siekiant užtikrinti grynųjų pinigų operacijų ir apskaitos kontrolę, rekomenduojame spręsti klausimą dėl grynųjų pinigų inkasavimo iš automobilio bilietų stovėjimo automato, Ronžės g. 5 A, paslaugos pirkimo (ataskaitos 4 skyrius).
8. Siekiant užtikrinti automobilių stovėjimo bilietų automatų administravimo proceso kontrolę, rekomenduojame atnaujinti šį procesą reglamentuojančias vidaus tvarkas, funkcijų vykdymui paskirti atsakingus darbuotojus ir nustatyti jų pareigas (ataskaitos 5 skyrius).
9. Siekiant užtikrinti efektyvų pasiruošimo metinei inventorizacijai ir metinės inventorizacijos vykdymo procesą, rekomenduojame vadovo įsakymu paskirti už turtą atsakingą asmenį įstaigoje ir nustatyti jo atsakomybes (ataskaitos 6 skyrius).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

IŽANGA

Pagrindinis Rinkliavų centro veiklos tikslas – miesto viešosios infrastruktūros priežiūra, vystymas, vietinių rinkliavų administravimas. Įstaigos veiklos tikslo įgyvendinimo siekiama, vykdant šias funkcijas:

Rinkliavų centras yra įstaiga, paskirta administruoti vietinę rinkliavą už naudojamąsi Savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti⁵, t. y. atlikti rinkliavos rinkimą ir leidimų išdavimą. Leidimų išdavimas apima elektromobilio leidimų⁶ ir gyventojų leidimų⁷ išdavimą, vadovaujantis Gyventojų ir elektromobilio leidimų išdavimo tvarkos aprašu⁸. Taip pat įstaiga paskirta administruoti rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą⁹, t. y. vietinės rinkliavos apskaičiavimą mokėtojams, mokėjimo pranešimų išrašymą, jų išsiuntimą, neapmokėtų vietinių rinkliavų išieškojimą.

Per 2020–2021 m. buvo surinkta ir įskaityta į Savivaldybės biudžetą 3 391,3 tūkst. Eur pajamų iš vietinės rinkliavos, kurią administruoja Rinkliavų centras, per 2022 m. tris ketvirčius – 1 858,6 tūkst. Eur pajamų.

Savivaldybės tarybos sprendimu¹⁰ Rinkliavų centras yra paskirtas administruoti Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio surinkimą ir apskaitą atskirai kiekvienam būstui, vykdyti nuomos mokesčio mokėjimo kontrolę.

⁵ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2012-05-31 sprendimas Nr. T2-162 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojamąsi Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti“, Nuostatų 2.4 p.

⁶ Leidimas, suteikiantis teisę statyti elektra įkraunamą ir varomą automobilį, registruotą LR, bet kurioje apmokestintos teritorijos zonoje esančioje mokamoje vietoje.

⁷ Leidimas, suteikiantis teisę fiziniams asmenims, deklaravusiems savo gyvenamąją vietą ne vėliau kaip prieš 1 metus (nepertraukiamai) iki prašymo dėl leidimo išdavimo pateikimo dienos ir valdantiems ją nuosavybės, nuomos teise ar kitu teisėtu pagrindu, apmokestintoje teritorijoje ir neturintiems galimybės statyti automobilio žemės sklype šalia gyvenamosios vietos, raudonojoje, geltonojoje ir žaliojoje zonoje statyti automobilį mokamose vietose, esančiose ne didesniu nei 100 metrų spinduliu nuo gyvenamosios vietos adreso, nurodyto gyventojų leidime.

⁸ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2017-05-31 sprendimo Nr. T2-148 „Dėl tarybos 2012 m. gegužės 31 d. sprendimo Nr. T2-162 pakeitimo“ 2 p.

⁹ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2017-06-22 sprendimas Nr. T2-162 „Dėl Palangos miesto savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą“, Nuostatų 9 p.

¹⁰ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2015-07-02 sprendimas Nr. T2-198 „Dėl savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio dydžio apskaičiavimo“ (pakeitimai 2016-02-23 sprendimas Nr. T2-76, 2020-11-26 sprendimas Nr. T2-234, 2022-06-30 sprendimas Nr. T2-168).

Per 2020–2021 m. į Administracijos atsiskaitomąją sąskaitą buvo pervesta 129,2 tūkst. Eur Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomininkų sumokėto nuomos mokesčio, kurio surinkimą administruoja Rinkliavų centras. Per 2022 m. tris ketvirčius – 82,6 tūkst. Eur.

Įstaiga veiklos pajamas gauna iš dviejų automobilių stovėjimo aikštelių eksploatavimo, kurias valdo patikėjimo teise. Viena iš šių aikštelių nuomojama konkurso būdu, kitoje teikiamos transporto priemonių statymo automobilių aikštelėje paslaugos, pagal Savivaldybės tarybos¹¹ patvirtintus įkainius. Per 2020–2021 m. gauta 148,3 tūkst. Eur pajamų, per 2022 m. tris ketvirčius – 83,1 tūkst. Eur.

Rinkliavų centre užimtų pareigybių skaičius 2022 m. – 12 nuolat dirbančių ir 7 vasaros sezono laikotarpiu užimtos pareigybės. Rinkliavų centro veikla yra finansuojama iš Savivaldybės biudžeto. Rinkliavų centrui skirtų asignavimų sumos, tūkst. Eur:

2020 m.	2021 m.	2022 m.
<ul style="list-style-type: none"> • 374,2 – planas • 320,5 – panaudojimas 	<ul style="list-style-type: none"> • 446,7 – planas • 358,8 – panaudojimas 	<ul style="list-style-type: none"> • 499,1 – planas

Skirstant pagal finansavimo šaltinius, Rinkliavų centro veikla finansuojama iš Savivaldybės biudžeto lėšų, įstaigos gautų pajamų už suteiktas paslaugas ir nekilnojamojo turto nuomą (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Įstaigos veiklos finansavimo šaltiniai

Lėšų šaltinis	Asignavimų planas (tūkst. Eur)		Gautos ir panaudotos lėšos 2020–2021 m. (tūkst. Eur)			
	2020 m.	2021 m.	2020 m.	2021 m.	Iš viso	proc.
Savivaldybės biudžetas	267,4	315,5	267,4	315,5	582,9	85,8
Pajamos už teikimas paslaugas	70,0	82,0	19,5	14,1	33,6	5,0
Pajamos už nuomą	1,6	2,7	0,0	0,6	0,6	0,0
Nepanaudotų gautų pajamų likutis	35,2	46,5	33,6	28,6	62,2	9,2
Bendra suma	374,2	446,7	320,5	358,8	679,3	100

Pagrindinis Rinkliavų centro finansavimo šaltinis yra Savivaldybės biudžeto lėšos, kurios sudaro beveik 86 proc. skiriamo finansavimo.

Atliekant auditą vertinome Rinkliavų centro vidaus kontrolės aplinką ir numatytas vidaus kontrolės priemones ir manome, kad įstaigoje sukurta vidaus kontrolės sistema ir numatytos vidaus kontrolės priemonės gali užkirsti kelią klaidoms, neatitikimams ir neteisėtiems veiksams vykdant veiklą, užtikrinant veiklos skaidrumą bei valdant lėšas ir turtą, tvarkant apskaitą. Tačiau, išankstinio tyrimo metu įžvelgus rizikas dėl veiklos planavimo, asignavimų naudojimo, turto valdymo ir apskaitos, atlikome išsamų Rinkliavų centro veiklos vertinimą. Audito rezultatai išdėstyti šioje ataskaitoje.

¹¹ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2020-11-26 sprendimas Nr. T2-233 (pakeistas 2022-05-31 Nr. T2-146) „Dėl BĮ Palangos miesto rinkliavų centro teikiamų paslaugų įkainių nustatymo“.

AUDITO REZULTATAI

1. VEIKLOS PLANAVIMAS, ORGANIZAVIMAS IR VEIKLOS REZULTATŲ PATEIKIMAS

1.1. Įstaigos veiklos planavimo procesas yra tobulintinas

1.1.1. Rinkliavų centras, vykdydamas veiklą, įgyvendina Savivaldybės 2021–2023 metų strateginio veiklos plano¹² (toliau – ir SVP) Bendrąją programą (Nr. 1) ir prisideda prie prioriteto „Miesto savivaldos gerinimas“ (Nr. 4) tikslo siekimo.

Įgyvendinant priemonę 4.2.1.3 „Rinkliavų centro veiklos užtikrinimas ir organizavimas“, Savivaldybės strateginiame veiklos plane buvo suplanuoti 2021 m. rodikliai:

- įsigyti 16 ilgalaikio turto vienetų (tokia pati rodiklio reikšmė numatyta 2022 m. ir 2023 m.);
- vidutinis darbuotojų skaičius – 25;
- vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėtojų skaičius – 19200;
- kokybiškai išnagrinėtų juridinių ir fizinių asmenų raštu ir elektroniniu būdu pateiktų prašymų procentas – 100;
- pašto siuntų skaičiaus pokytis – (-3,6 proc.).

Rinkliavų centro 2021 m. veiklos plane numatyti tikslai ir uždaviniai vykdomai veiklai užtikrinti bei priemonių planas tikslams įgyvendinti. Įstaigos vykdomos veiklos tikslas susijęs su vietinių rinkliavų surinkimu (už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, už naudojamą Savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti) bei kitų paslaugų administravimu – kitos savivaldybės išdo pajamos (Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimas, Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio surinkimas iš nuomininkų gyvenančių Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiuose nuomojamuose būstuose).

Metiniame Rinkliavų centro veiklos plane išdėstyti planuojami rodikliai skiriasi nuo Savivaldybės SVP išdėstytų rodiklių. Metiniame plane liko tik planuojamas darbuotojų skaičius – 25, o ilgalaikio turto vienetų skaičiaus įsigijimo ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėtojų skaičiaus rodikliai nesuplanuoti, taip pat nesuplanuoti kokybiškai išnagrinėtų prašymų kiekis (ar proc.) bei pašto siuntų skaičiaus pokytis. Nesilaikyta nuostatos, kad metiniai veiklos planai turi užtikrinti Savivaldybės strateginių veiklos planų pirmųjų planuojamų metų įgyvendinimą, kaip nurodyta Strateginio planavimo Savivaldybėje organizavimo tvarkos apraše¹³.

Savivaldybės SVP ir įstaigos metinio veiklos plano rodikliai nesutampa (skirtingi arba nesuplanuoti).

1.1.2. Rinkliavų centro 2021 m. veiklos ataskaitoje¹⁴ nurodytas faktinis darbuotojų skaičius įstaigoje – 19 (tarp jų ir sezoniniai darbuotojai), atlikus perskaičiavimus, paaiškėjo, jog faktiškai įstaigoje dirbo 12 nuolatinių darbuotojų (11,5 etato) ir 11 sezoninių darbuotojų (9,5 etato). Apie ilgalaikio turto vienetų skaičiaus įsigijimą ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėtojų skaičių, pašto siuntų skaičiaus pokytį informacija nepateikta.

¹² Palangos miesto savivaldybės tarybos 2021-02-04 sprendimas Nr. T2-17 „Dėl Palangos miesto savivaldybės 2021–2023 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“, pakeistas 2021-08-26 sprendimu Nr. T2-142.

¹³ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2016-09-29 sprendimas Nr. T2-243 „Dėl Strateginio planavimo Palangos miesto savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁴ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2022-06-07 sprendimu Nr. T2-74 pritarta Palangos miesto rinkliavų centro 2021 metų veiklos ataskaitai.

Savivaldybės 2021 metų strateginio plėtros ir veiklos planų įgyvendinimo ataskaitoje¹⁵ nurodyta, kad įstaigoje 2021 m. faktiškai įsigyta 3 vnt. ilgalaikio turto, įstaigos darbuotojų skaičius – 25, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą mokėtojų skaičius – 21185, išnagrinėtų juridinių ir fizinių asmenų raštu ir elektroniniu būdu pateiktų prašymų skaičius – 1120, pašto siuntų skaičiaus pokytis (-3,6 proc.).

Savivaldybės SVP įgyvendinimo ataskaitoje bei Rinkliavų centro veiklos ataskaitoje pateikiama skirtinga informacija.

1.1.3. Rinkliavų centras neparuošė 2020 m. metinio veiklos plano ir nepateikė derinti Savivaldybės administracijos direktoriui, nesilaikant jau minėto Strateginio planavimo Savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo reikalavimų.

1.1.4. Rinkliavų centro 2022 m. veiklos plane nenumatyta įstaigos misija, kaip to reikalauja naujai patvirtinto Strateginio planavimo Savivaldybėje tvarkos aprašo¹⁶ nuostatos.

1.1.5. Įstaigos planuojami veiklos rodikliai 2022 m. nesutampa su Savivaldybės 2022–2024 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Savivaldybės tarybos¹⁷ planuojamais rodikliais, kaip ir ankstesniais metais.

1.1.6. Rinkliavų centro Veiklos planuose asignavimai planuojami ne pagal lėšų šaltinius, nors Savivaldybės biudžete programoms skirti asignavimai ir Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose nurodomi ir finansavimo šaltiniai.

1.1.7. Rinkliavų centro 2022 m. veiklos plane nurodyta, kad veiklos plano priežiūrą vykdo įstaigos direktorius arba įsakymu paskirtas darbuotojas, rezultatai aptariami 2 kartus per metus (liepos 1 ir gruodžio 29 d.). Nustatėme, kad nėra paskirtas už veiklos plano įgyvendinimo priežiūrą atsakingas asmuo, t. y. veiklos plano įgyvendinimo priežiūrą vykdo įstaigos direktorius, tačiau 2022 m. veiklos plano įgyvendinimo rezultatai liepos 1 d. datai nebuvo aptarti su įstaigos darbuotojais.

1.2. Įstaigos darbo organizavimui skiriamas nepakankamas dėmesys

1.2.1. Audito metu analizavome Rinkliavų centro struktūrą ir darbuotojų skaičiaus dinamiką. Savivaldybės taryba¹⁸ nustatė didžiausią leistiną pareigybių (etatų) skaičių įstaigoje – 46 pareigybes. 2020 m. Rinkliavų centro direktoriaus patvirtinta¹⁹ įstaigos struktūra, pareigybių (etatų) sąrašas, kur nurodytos 46 pareigybės (etatai). Taip pat 2021 ir 2022 m. patvirtinta²⁰ įstaigos struktūra, pareigybių (etatų) sąrašas, kuriame išdėstyti 46 etatai.

Faktiškai užimtų etatų skaičius audituojamu laikotarpiu Rinkliavų centre daugiausiai siekė 23 etatus, t. y. per pus mažiau, nei Savivaldybės tarybos patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių skaičius ir įstaigos vadovo tvirtinamas pareigybių (etatų) sąrašas. Informacija apie Rinkliavų centro personalo pokyčius pateikiama lentelėje.

¹⁵ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2022-06-30 sprendimas Nr. T2-157 „Dėl Palangos miesto savivaldybės 2021 metų strateginio plėtros ir veiklos planų įgyvendinimo ataskaitos patvirtinimo“.

¹⁶ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2021-11-11 sprendimas Nr. T2-182 „Dėl Strateginio planavimo Palangos miesto savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁷ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2022-02-03 sprendimas Nr. T2-8 „Dėl Palangos miesto savivaldybės 2022–2024 m. Strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

¹⁸ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2010-09-10 sprendimas Nr. T2-279 „Dėl Palangos miesto rinkliavų centro didžiausio leistino darbuotojų pareigybių skaičiaus patvirtinimo“.

¹⁹ Palangos miesto rinkliavų centro direktoriaus 2020-01-02 įsakymas Nr. C1-1.

²⁰ Palangos miesto rinkliavų centro direktoriaus 2021-01-04 įsakymas Nr. C1-1 ir 2022-01-03 įsakymas Nr. C1-1.

2 lentelė. Darbuotojų skaičiaus dinamika

Metai	Tarybos ir įstaigos vadovo patvirtintas pareigybių skaičius	Faktiškai užimtos pareigybės			Teikiama informacija veiklos ataskaitoje
		Etatai	Darbuotojai	iš jų nuolat dirbantys	
2020	46	23	20	12	22
2021	46	21,5	20	12	19
2022	46	19,0	17	11	-

Nors didžiausias realus užimtų etatų skaičius Rinkliavų centre siekė tik 23 etatus, Biudžeto išlaidų planavimo formose, teikiamose Administracijos biudžeto skyriui, 2020–2021 m. įstaiga darbo užmokesčio išlaidas planavo visoms patvirtintoms 46 pareigybėms. 2020 m. buvo patvirtintas 30,5 proc. mažesnis darbo užmokesčio fondas, nei planavo įstaiga, 2021 m. – 33,2 proc. mažesnis.

2022 m. darbo užmokesčio fondą Rinkliavų centras planavo 29,3 pareigybėms (etatams). Buvo patvirtintas 22,4 proc. mažesnis darbo užmokesčio fondas, nei planavo įstaiga.

Optimalus darbuotojų skaičius įstaigoje yra toks, kuris užtikrina įstaigos darbo organizavimą taip, kad būtų įgyvendinami įstaigos tikslai ir atliekamos nustatytos funkcijos. Atsižvelgiant į tai, turi būti nustatomas didžiausias leistinas pareigybių skaičius Rinkliavų centre, tvirtinama įstaigos struktūra, pareigybių (etatų) sąrašas.

1.2.2. Nesilaikoma LR darbo kodekso²¹ nuostatų, suteikiant darbuotojams kasmetines atostogas. Atlikus 2020–2021 metų ir 2022 metų 8 mėnesių įstaigos pateiktą darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenų analizę, nustatėme, kad nesilaikoma Darbo kodekse nustatytos imperatyviosios prievolės, kai bent viena iš kasmetinių atostogų dalių negali būti trumpesnė kaip 10 darbo dienų. Tokia pat nuostata išdėstyta ir Rinkliavų centro darbo tvarkos taisyklėse²².

Iš dvylikos nuolat įstaigoje dirbančių darbuotojų, trims darbuotojams nė karto nebuvo suteiktos 10 darbo dienų trukmės kasmetinės atostogos, trims darbuotojams – tik 1 kartą per nagrinėjamą laikotarpį.

Įstaigos direktoriaus patvirtintuose darbuotojų atostogų grafikuose²³ kiekvienam darbuotojui yra suplanuota 10 darbo dienų trukmės viena iš kasmetinių atostogų dalių, tačiau faktiškai tai nėra įgyvendinama.

1.2.3. Nustatytas atvejis, kai darbuotojas dirbo kitokiu, nei nustatyta vidaus tvarkose, darbo laiku, tik žodžiu apie tai informavus administratorę, kad kitoks darbo laikas būtų pažymėtas darbo laiko paskaitos žiniaraštyje. Tačiau kitoks darbo laikas nebuvo suderintas su įstaigos vadovu, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁴ patvirtintame tvarkos apraše.

1.2.4. Savivaldybės tarybos sprendimu²⁵ biudžetinių įstaigų vadovams nustatytas tarnybinio mobiliojo telefono ryšio išlaidų limitas (30 Eur/mėn.), tačiau Rinkliavų centro direktorius, 2021-01-05 įsakymu C1-2 „Dėl tarnybinių telefonų naudojimo“, nustatė sau didesnę – 50 Eur/mėn. limitą. Minėtu įsakymu Rinkliavų centro direktorius taip pat nustatė 50 Eur/mėn. tarnybinio mobiliojo telefono ryšio išlaidų limitus dviem įstaigos darbuotojams (kontrolieriams), viršijant

²¹ LR Darbo kodeksas, 2016-09-14 Nr. XII-2603 (su pakeitimais), 128 str. 1 d.

²² Palangos miesto rinkliavų centro direktoriaus 2020-01-23 įsakymas Nr. C1-11, 72 p.

²³ Palangos miesto rinkliavų centro direktoriaus 2020-05-07 įsakymai Nr. C1-25, 2021-05-31 Nr. C1-34, 2022-05-10 Nr. C1-36.

²⁴ Darbo laiko režimo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatymo aprašas, patvirtintas LR Vyriausybės 2017-06-21 nutarimu Nr. 496 „Dėl Darbo laiko režimo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatymo aprašo patvirtinimo“.

²⁵ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2014-11-06 sprendimas Nr. T2-319 „Dėl tarnybinių mobiliųjų telefonų naudojimo tvarkos nustatymo“, 3.7 p.

Savivaldybės tarybos sprendimu²⁶ patvirtintą maksimalų šių išlaidų dydį (0,2 proc. nuo patvirtintų metinių asignavimų darbo užmokesčiui sumos).

1.3. Nepilnai išnaudojamos įstaigos valdomos automobilių stovėjimo aikštelės

1.3.1. Rinkliavų centras patikėjimo teise valdo dvi automobilių stovėjimo aikšteles, vienoje iš jų teikiamos mokamos transporto priemonių stovėjimo aikštelės paslaugos, kita aikštelė yra nuomojama. Pajamos iš šios veiklos pervedamos į Savivaldybės biudžetą ir grąžinamos įstaigai jos veiklai vykdyti. Savivaldybės taryba mokamai aikštelei yra patvirtinusi teikiamų paslaugų įkainius²⁷. Savivaldybės tarybos nustatyti ir patvirtinti teikiamų paslaugų įkainiai patvirtinti Eurais, nenurodant, ar kaina nustatyta su PVM (ar PVM įskaičiuotas į nurodytą kainą).

1.3.2. Įstaigos 2022 m. veiklos plane išsikeltas uždavinys išnuomoti automobilių stovėjimo aikštelę, esančią adresu Taikos g. 2, Palanga, ir iš nuomos gauti 1,6 tūkst. Eur, tačiau uždavinys neįgyvendintas. Aikštelė iki šiol neišnuomota ir įstaiga negavo planuotų pajamų. Po aikštele nesuformuotas žemės sklypas.

Rinkliavų centras raštu²⁸ kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl leidimo išnuomoti aikštelę komercinei veiklai („Bagažinių turgus“) laikotarpiui nuo 2022-05-20 iki 2022-10-16, tačiau Savivaldybės administracija nesutiko, atsižvelgdama į tai, kad vasaros sezono laikotarpiu ribojamas automobilių stovėjimas Palangos miesto centre ir trūksta aikštelių automobiliams statyti.

Mūsų manymu, įstaiga kartu su Savivaldybės administracija gali ieškoti kitų būdų automobilių stovėjimo aikštelės eksploatacijai.

2. RINKLIAVŲ CENTRO VEIKLOS ANALIZĖ

2.1. Vietinės rinkliavos administravimas

Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme²⁹ numatyta, kad vietinė rinkliava – tai savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje, rinkliavos mokėtojais – fiziniais ir juridiniais asmenimis. Pagal šį įstatymą Savivaldybės taryba savo sprendimu nustato ir tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus, kuriuose nustato vietinės rinkliavos dydį, mokėjimo tvarką, vietinių rinkliavų mokėtojams lengvatų nustatymo ir rinkliavos grąžinimo atvejus, delspinigių dydį. Vietinė rinkliava įskaitoma į Savivaldybės biudžetą.

Rinkliavų centras administruoja rinkliavą už naudojimąsi Savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti. Įstaiga atsakinga už rinkliavos surinkimą ir leidimų išdavimą, t. y. už elektromobilio leidimų ir gyventojų leidimų išdavimą. Taip pat įstaiga administruoja rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą, t. y. vietinės rinkliavos apskaičiavimą mokėtojams, mokėjimo pranešimų išrašymą, jų išsiuntimą, neapmokėtų vietinių rinkliavų išieškojimą.

2.1.1. Atlikdama vietinių rinkliavų už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimo paslaugas, įstaiga vadovaujasi Savivaldybės tarybos sprendimu³⁰, kuriame

²⁶ Ten pat, 2.2 p.

²⁷ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2020-11-26 sprendimas Nr. T2-233 „Dėl BĮ Palangos miesto rinkliavų centro teikiamų paslaugų įkainių nustatymo“, pakeistas 2022-05-31 Nr. T2-146.

²⁸ Palangos miesto rinkliavų centro 2022-04-26 raštas Nr. (1.11.)-C23-164.

²⁹ LR rinkliavų įstatymas, 2000-06-13 Nr. VIII-1725 (su vėlesniais pakeitimais).

³⁰ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2017-06-22 sprendimas Nr. T2-162 „Dėl Palangos miesto savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą“ (pakeitimai 2020-10-01 sprendimas Nr. 187).

patvirtinti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai. Nuostatuose numatyta vietinės rinkliavos mokėtojo registravimas, informacijos, būtinos registruui sudaryti ir valdyti, teikimas, atnaujinimas ir tikslinimas, vietinės rinkliavos dydis ir jos skaičiavimo tvarka, rinkliavos taikymo tvarka, kitos paskirties metinės vietinės rinkliavos taikymo ir sprendimo priėmimo tvarka, kai nekilnojamasis turtas naudojamas ne pagal pagrindinę tikslinę naudojimo paskirtį. Nuostatuose taip pat numatyta rinkliavos mokėjimo tvarka, skolos išieškojimas, permokos grąžinimo ar užskaitymo atvejai, rinkliavos apskaita.

Rinkliavų centras ruošia ir teikia rinkliavos mokėtojams pranešimus dėl rinkliavos apmokėjimo, nagrinėja gautus prašymus, paklausimus ir skundus dėl rinkliavos pagrįstumo, teikia prašymus teismui dėl vietinės rinkliavos išieškojimo³¹ (žr. lentelę).

3 lentelė. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimo statistika

Pavadinimas	2020 m.	2021 m.	Pokytis (3-2)
1	2	3	4
Vietinės rinkliavos mokėtojų skaičius, kuriems pateikti mokėjimo pranešimai,	19930	21210	1280
iš jų:			
vietinės rinkliavos mokėtojai mokantys pagal deklaruotą atliekų kiekį	112	108	-4
Pateikti prašymai į teismą dėl rinkliavos nesumokėjimo	217	248	31
Gauta ir išnagrinėta prašymų, paklausimų, skundų	1183	1120	-63

Per 2021 m. buvo išsiųsta 6,4 proc. daugiau mokėjimo pranešimų vietinės rinkliavos mokėtojams, nei per 2020 m. Taip pat ir prašymų į teismą dėl rinkliavos nesumokėjimo pateikta 14,3 proc. daugiau.

2.1.2. Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti, lėšų surinkimui naudojami automobilių stovėjimo bilietų automatai arba mokėtojai gali atsiskaityti SMS žinute. 2020–2022 metais veikė 58 automobilių stovėjimo bilietų automatai, iš jų 1 pastatytas Rinkliavų centro patikėjimo teise valdomoje automobilių stovėjimo aikštelėje. Savivaldybės taryba³² yra nustačiusi Palangos miesto vietų, kuriose už automobilių statymą mokama vietinė rinkliava, padalijimo į zonas aprašą ir schemą bei gatvių atkarpų kuriose už automobilių statymą mokama rinkliava sąrašą ir schemą. Automobilių statymo vietos suskirstytos į zonas: raudonoji, geltonoji ir žalioji, kuriose nustatyti ir atitinkami vietinės rinkliavos dydžiai, priklausantys nuo stovėjimo laiko.

Rinkliavų centras, administruodamas ir kontroliuodamas šios rinkliavos surinkimą, užtikrina automobilių stovėjimo automatuose surinktų lėšų inkasavimą, išrašo pranešimus dėl nesumokėtos rinkliavos, surašo mokėjimo tvarkos pažeidimo aktus, kuriuos perduoda Savivaldybės viešosios tvarkos skyriui dėl pažeidimo protokolų surašymo. Taip pat atlieka rinkliavos grąžinimą, kai sumokama daugiau, nei nustatyta rinkliava ir jeigu paslauga nesuteikiama, mokėtojui pateikus prašymą su dokumentais, patvirtinančiais rinkliavos ar jos dalies grąžinimo priežastį. Prašymas turi būti pateikiamas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo grąžinti prašomos rinkliavos sumokėjimo datos.

³¹ Išsamesnė informacija apie skolų išieškojimą pateikta 2022-07-07 audito ataskaitoje Nr. K10-5 „Vietinių rinkliavų nustatymas ir surinkimas Palangos miesto savivaldybėje“.

³² Palangos miesto savivaldybės tarybos 2012-05-31 sprendimas Nr. T2-162 (pakeitimai 2016-0526 sprendimas Nr. 155; 2019-07-09 sprendimas Nr. 149; 2022-04-28 sprendimas Nr. T2-125) „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti“.

2.1.3. Įstaigai pavesta atlikti leidimų išdavimą, t. y. gyventojų leidimo išdavimą automobilių valdytojams (gyventojams, deklaravusiems savo gyvenamąją vietą Savivaldybėje ne vėliau kaip prieš metus, statyti automobilį mokamose vietose) ir elektromobilio leidimų išdavimą³³. Per 2020 m. išduota 31 gyventojų ir elektromobilių leidimas, o per 2021 m. – 45.

2.1.4. Rinkliavų centras Savivaldybės biudžeto skyriui teikia informaciją apie įstaigoje apskaičiuotas, sukauptas pervestinas ir pervestas pajamų įplaukas už naudojimosi Savivaldybės tarybos nustatytomis gatvių ir aikščių vietomis automobiliams statyti bei už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą. Duomenys pateikiami ataskaitoje (forma S6), kuri pateikiama Biudžeto skyriui per 15 kalendorinių dienų ketvirčiui pasibaigus. Įstaiga vietinių rinkliavų įplaukas iki mėnesio paskutinės dienos perveda į Savivaldybės išdą, lėšos įskaitomos į Savivaldybės biudžeto pajamas.

4 lentelė. Pajamos iš vietinės rinkliavos, tūkst. Eur

Pajamų pavadinimas	2020 m.	2021 m.	Palyginimas (3-2)
1	2	3	4
Vietinė rinkliava už naudojamą vietomis automobiliams statyti	661,3	899,3	+238,0
Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą	896,8	933,9	+37,1
Pajamos pervestos į išdą	1558,1	1833,2	+275,1

Vietinės rinkliavos už automobilių statymą nustatytose vietose 2021 m., palyginus su 2020 m., surinkta 238,0 tūkst. Eur daugiau, už komunalines atliekas – 37,1 tūkst. Eur daugiau.

2.2. Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio administravimas

2.2.1. Rinkliavų centras, vadovaudamasis Savivaldybės tarybos sprendimu³⁴, administruoja savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio surinkimą ir apskaitą atskirai kiekvienam būstui, vykdo nuomos mokesčio mokėjimo kontrolę iš nuomininkų, gyvenančių Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiuose nuomojamuose būstuose.

Kiekvieną mėnesį Rinkliavų centras išrašo ir teikia nuomininkams sąskaitas. 2020 m. nuomotojų skaičius buvo 105, o 2021 m. – 104. Per 2020 m. pateikti 2 prašymai į teismą dėl nesumokėto mokesčio išieškojimo, o per 2021 m. – 6.

Įstaiga teikia Savivaldybės administracijai ataskaitas apie priskaitytą ir sumokėtą nuomos mokestį ir priskaičiuotus delspinigius.

2.2.2. Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomininkų sumokėtą nuomos mokestį įstaiga kartą per mėnesį, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 25 d., perveda į Savivaldybės administracijos atsiskaitomąją sąskaitą.

Savivaldybės ir socialinio būsto nuomos mokesčio pajamos, pervestos Savivaldybės administracijai	2020 m. – 54,8 tūkst. Eur
	2021 m. – 74,4 tūkst. Eur
	Skirtumas – 2021 m. +19,6 tūkst. Eur

³³ Išsamesnė informacija apie gyventojų ir elektromobilių leidimų išdavimą pateikta 2022-07-07 audito ataskaitoje Nr. K10-5 „Vietinių rinkliavų nustatymas ir surinkimas Palangos miesto savivaldybėje“.

³⁴ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2015-07-02 sprendimas Nr. T2-198 „Dėl savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio dydžio apskaičiavimo“ (pakeitimai 2016-02-23 sprendimas Nr. T2-76, 2020-11-26 sprendimas Nr. T2-234, 2022-06-30 sprendimas Nr. T2-168).

Vadovaujantis Savivaldybės tarybos sprendimu³⁵ ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu³⁶ 2021 m. (rugsėjo 1 d.) buvo perskaičiuotas savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio dydis, todėl šio mokesčio 2021 m. palyginus su 2020 m., surinkta 19,6 tūkst. Eur daugiau. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą apskaitai bei Savivaldybės ir socialinio būsto nuomos mokesčio apskaitai tvarkyti naudojama kompiuterinė programa RUATIS.

Iš viso per 2020 m. Savivaldybei iš Rinkliavų centro pervesta 1612,9 tūkst. Eur lėšų, gautų administruojant vietinės rinkliavos bei Savivaldybės ir socialinio būsto nuomos mokesčio surinkimą, 2021 m. – 1907,6 tūkst. Eur arba 18,2 proc. daugiau.

2.3. Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimas

2.3.1. Savivaldybės tarybos sprendimu³⁷ buvo papildyti Rinkliavų centro nuostatai ir pavesta įstaigai fiksuoti kelių eismo taisyklių pažeidimus bei perduoti pažeidimų aktus Savivaldybės administracijos viešosios tvarkos skyriui. Nuostatuose³⁸ numatytas ir valstybinės kelių transporto kontrolės organizavimas. Įstaiga atlieka transporto priemonių, skirtų keleivių pervežimui, patikrinimus (žr. lentelę).

5 lentelė. Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimo statistika

Pavadinimas	2020 m.	2021 m.	Pokytis (3-2)
1	2	3	4
Surašyta pranešimų dėl nesumokėtos rinkliavos,	4357	5701	1344
iš jų: perduoti Savivaldybės viešosios tvarkos skyriui dėl pažeidimų protokolų surašymo	984	1239	255
Surašyti kelių eismo taisyklių pažeidimų aktai, kurie perduoti Savivaldybės viešosios tvarkos skyriui dėl pažeidimų protokolų surašymo	2898	2450	-448
Keleivinio transporto priemonių, skirtų keleivių pervežimui, atlikti patikrinimai	418	357	-61

Apibendrinant informaciją apie Rinkliavų centro veiklą, galima teigti, kad įstaigos darbuotojai atlieka daug ir įvairių funkcijų, administruojant vietinių rinkliavų (už naudojimąsi Savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti, už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą) surinkimą ir vykdant Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio surinkimą ir apskaitą, vykdant kitas nustatytas funkcijas.

2.4. Veiklos pajamų analizė

Rinkliavų centras veiklos pajamas gauna iš dviejų automobilių stovėjimo aikštelių eksploatavimo, kurias valdo patikėjimo teise. Viena iš šių aikštelių nuomojama, kitoje teikiamos transporto priemonių statymo automobilių aikštelėje paslaugos pagal Savivaldybės tarybos patvirtintus įkainius.

Automobilių aikštelėje pastatytas automobilių stovėjimo bilietų automatas, kuriame atsiskaitoma grynaisiais pinigais pagal nustatytus įkainius, 2020 m. (vasaros mėnesiais) grynuosius pinigus rinko

³⁵ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2020-11-26 sprendimas Nr. T2-234.

³⁶ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-05-20 įsakymas Nr. A1-644.

³⁷ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2014-05-29 sprendimas Nr. T2-180 „Dėl Palangos miesto rinkliavų centro nuostatų papildymo“

³⁸ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2013-12-19 sprendimas Nr. T2-312 „Dėl tarybos 2008 m. gruodžio 5 d. sprendimo Nr. T2-291 2 punkto pakeitimo“.

ir mokamos transporto stovėjimo aikštelės budėtojai. Įstaigai už aikštelės paslaugas juridiniai ir fiziniai asmenys apmoka ir banko pavedimais.

6 lentelė. Įstaigos veiklos pajamos 2020–2021 m., tūkst. Eur

Pajamos	2020 m.		2021 m.		Palyginimas	
	Planas	Faktas	Planas	Faktas	Planas (4-2)	Faktas (5-3)
1	2	3	4	5	6	7
Už paslaugas (automobilių stovėjimo aikštelė)	70,0	62,8	82,0	81,2	12,0	18,4
Nuomos pajamos (automobilių stovėjimo aikštelė)	1,6	1,6	2,7	2,7	1,1	1,1
Iš viso	71,6	64,4	84,7	83,9	13,1	19,5

Pajamos 2020 ir 2021 m. planuotos didesnės, negu gautos faktiškai. Palyginus šių laikotarpių planuotas pajamas, 2021 m. suplanuota daugiau pajamų: už teikiamas paslaugas 12,0 tūkst. Eur, nuomos pajamų – 1,1 tūkst. Eur. Palyginus tuos pačius laikotarpius, 2021 m. faktiškai pajamų gauta daugiau: už teikiamas paslaugas 18,4 tūkst. Eur, nuomos – 1,1 tūkst. Eur. Tačiau palyginus 2020 m. faktiškai gautas pajamas už paslaugas su planuotomis, gauta 7,2 tūkst. Eur mažiau, 2021 m. – 0,8 tūkst. Eur mažiau.

Tam, kad faktiškai buvo surinkta mažiau pajamų, nei planuota, įtakos turėjo veiklos apribojimai, kai visoje Lietuvoje buvo įvestas karantinas, paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija dėl koronaviruso infekcijos plitimo grėsmės.

2.5. Veiklos išlaidų analizė

Rinkliavų centras, vykdydamas įstaigos nuostatų 11 punkte išdėstytas ir šioje ataskaitoje jau aptartas funkcijas, patiria veiklos išlaidas.

2.5.1. Viena iš įstaigos vykdomų funkcijų – Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą administravimas. Audito metu išnagrinėjome, kokios veiklos išlaidos yra patiriamos, administruojant vietinę rinkliavą. Detali informacija apie išlaidas pateikta žemiau esančioje lentelėje.

7 lentelė. Vietinės rinkliavos administravimo išlaidos 2020–2021 m. ir per 2022 m. 9 mėn.

(tūkst. Eur)

Išlaidų pavadinimas	Komunalinių atliekų surinkimas			Naudojimas vietomis automobiliams statyti		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1. Darbo užmokestis	150,6	163,5	133,2	28,4	36,4	36,6
2. Kitos išlaidos, iš jų:	20,3	32,9	16,2	100,8	115,7	124,0
inkasavimo ir tarpininkavimo paslaugos				49,4	74,8	82,5
bilietų automatų priežiūra ir remontas				23,0	24,4	22,3
bilietų automatų nuoma					8,1	3,5
bilietų automatų įsigijimas				20,3		11,6
tarnybinio automobilio eksploatavimas				1,4	3,2	3,0
priemonės darbai	1,7	15,2	7,2	6,7	5,2	1,1
ryšių, pašto, komunalinės ir kt. paslaugos	18,6	17,7	9,0			
IŠ VISO:	170,9	196,4	149,4	129,2	152,1	160,6
Procentinė dalis nuo visų įstaigos veiklos išlaidų	53,3 %	54,7 %	47,5 %	40,3 %	42,4 %	51,0 %

Atlikta analizė rodo, kad 2020–2022 m. maždaug pusė (47,5–54,7 proc.) visų įstaigos patiriamų išlaidų sumos sudarė vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą administravimo išlaidos. Daugiausiai iš jų – darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų išlaidos.

Kitą dalį įstaigos veiklos išlaidų (40,3–51,0 proc.) sudarė vietinės rinkliavos už naudojamąsi vietomis automobiliams statyti administravimo išlaidos. Daugiausiai šių išlaidų sudarė kitos išlaidos, tokios kaip: inkasavimo ir tarpininkavimo paslaugos bei bilietų automatų priežiūra ir remontas.

Lyginant su surinktomis pajamomis, 2020 m. vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą administravimo išlaidos sudarė 19,0 proc., 2021 m. – 21,0 proc. nuo surinktos rinkliavos sumos. Vietinės rinkliavos už naudojamąsi vietomis automobiliams statyti administravimo išlaidos 2020 m. sudarė 19,5 proc., 2021 m. – 16,9 proc. nuo surinktos rinkliavos sumos.

2.5.2. Administruojant automobilių stovėjimo aikšteles Rinkliavų centras taip pat patiria veiklos išlaidas, kurios detalizuojamos lentelėje.

8 lentelė. Automobilių stovėjimo aikštelių eksploatavimo išlaidos 2020–2021 m. ir per 2022 m. 9 mėn., tūkst. Eur

Išlaidų pavadinimas	Automobilių stovėjimo aikštelių eksploatavimas		
	2020	2021	2022
1. Darbo užmokestis	19,3	8,7	9,9
2. Kitos išlaidos, iš jų:	3,9	1,6	9,9
ryšių, pašto, komunalinės ir kt. paslaugos	3,9	1,6	9,9
IŠ VISO:	23,2	10,3	19,8
Procentinė dalis nuo visų įstaigos veiklos išlaidų	7,0 %	2,9 %	6,3 %

Išlaidos, patiriamos vykdant automobilių stovėjimo aikštelių administravimo funkciją, sudaro iki 7 proc. visų įstaigos patiriamų išlaidų sumos. Veiklos išlaidų, kurios patiriamos vykdant kitas nustatytas funkcijas, įstaiga nedetalizuoja.

Lyginant su gautomis pajamomis, išlaidos, patiriamos eksploatuojant automobilių stovėjimo aikšteles, 2020 m. siekė 36,0 proc., 2021 m. – 12,3 proc. nuo gautos pajamų sumos.

Pažymime, kad įstaigos 2020–2021 m. veiklos ataskaitose pateikta netiksli informacija apie veiklos išlaidas.

3. ASIGNAVIMŲ NAUDOJIMO VERTINIMAS

3.1. Asignavimų naudojimas ir apskaita turi trūkumų

3.1.1. Nesilaikoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo³⁹ nuostatos, kad biudžetinė įstaiga programų išlaidoms padengti pirmiausia turi naudoti asignavimus, gautus iš einamaisiais biudžetinėmis metais įmokėtų į biudžetą biudžetinės įstaigos pajamų, įskaitant ankstesniais metais nepanaudotus šių lėšų likučius ir viršplanines pajamas, išskyrus konkrečiam tikslui numatytas lėšas, kurių negali naudoti kitiems tikslams. Tokia pati tvarka numatyta ir Palangos miesto savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse⁴⁰.

³⁹ LR Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (nauja redakcija 2014-09-29 Nutarimas Nr. 1046), 40 p.

⁴⁰ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-11-29 sprendimu Nr. T2-202 patvirtintos Palangos miesto savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, 47 p.

Pagal 2020–2022 m. Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų (forma Nr. 2) duomenis, iš ankstesnių metų likęs įstaigos gautų pajamų lėšų likutis (Nepanaudotų gautų pajamų lėšų likutis L) nėra panaudojamas metų pradžioje, tačiau naudojamas dalimis per visus metus ir metų pabaigai dar paliekamas lėšų likutis (žr. lentelę).

9 lentelė. Nepanaudotų gautų pajamų lėšų likučio naudojimas 2020–2022 m., tūkst. Eur

Ataskaitinis laikotarpis	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Likutis pradžiai	35,23	46,47	87,07
Per 1 ketvirtį panaudotas likutis	0,52	9,1	2,47
Per 2 ketvirčius panaudotas likutis	15,32	31,09	14,28
Per 3 ketvirčius panaudotas likutis	30,81	40,2	17,73
Per metus panaudotas likutis	33,56	28,62	-
Likutis pabaigai	1,67	17,84	-

Tokia pati ydinga praktika įstaigoje taikoma naudojant lėšas, gautas metų eigoje pagal finansavimo lėšų šaltinius: biudžetinių įstaigų pajamos už teikiamas paslaugas (S), pajamos už patalpų nuomą (N). Pirmiausia turėtų būti naudojami asignavimai iš einamaisiais biudžetinėmis metais įmokėtų į Savivaldybės biudžetą įstaigos pajamų, tačiau Rinkliavų centras nesilaiko šito reikalavimo.

Pavyzdžiai:

- biudžetinių įstaigų pajamų lėšų likutis (S) 2021-01-01 – 44,92 tūkst. Eur, įstaigos veiklai vykdyti pagal paraišką iš išdo paimtas 2021-06-22, t. y. per pusmetį;
- biudžetinių įstaigų pajamų (S) nuo 2021-01-01 iki 2021-07-01 į išdą pervesta 27,91 tūkst. Eur, iš kurių 9,88 tūkst. Eur įstaiga pagal paraišką susigrąžino 2021-06-28, t. y. lėšos pusmetį nenaudojamos kaip įstaigos asignavimai;
- nuo 2021-06-30 iki 2021-08-31 į išdą pervesta 58,28 tūkst. Eur biudžetinių įstaigų pajamų (S), o paraiška asignavimams gauti teikiama 2021-09-08 ir tik 25,0 tūkst. Eur, t. y. paliekamas likutis – 33,28 tūkst. Eur;
- biudžetinių įstaigų pajamų (S) likutis 2022-09-30 išde 130,81 tūkst. Eur (tame skaičiuje likutis pradžiai 84,93 tūkst. Eur). Paraiškos asignavimams gauti neteiktos nuo 2022-07-01 iki 2022-09-29.

3.1.2. Atlikus 2020–2021 m. ir 2022 m. I pusmečio Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų (forma Nr. 2) duomenų analizę, nustatėme, kad biudžetinių metų eigoje, pagal paraišką iš išdo, įstaigos veiklai vykdyti gaunami asignavimai pagal finansavimo lėšų šaltinius – biudžetinių įstaigų pajamos už teikiamas paslaugas (S), pajamos už patalpų nuomą (N), nepanaudotų gautų pajamų lėšų likutis (L), kurios metų pabaigoje grąžinamos į išdą. Taip nepanaudotų įstaigos gautų pajamų lėšų likutis nuolat didėja.

Pavyzdžiai:

- lėšų šaltinis N – 2020-05-29 į išdą įmokėta 0,17 tūkst. Eur, 2020-06-30 įmokėta 1,38 tūkst. Eur, 2020-12-09 pagal paraišką įstaiga lėšas (bendroje sumoje 1,55 tūkst. Eur) gavo įstaigos veiklai vykdyti, o 2020-12-31 grąžino Savivaldybės išdui 1,55 tūkst. Eur kaip nepanaudotas (nereikalingas) lėšas;
- lėšų šaltinis L – 2020 m. III ketvirčio biudžeto vykdymo ataskaitoje gauti asignavimai pateikiami 35,23 tūkst. Eur, metinėje ataskaitoje – 33,56 tūkst. Eur (1,67 tūkst. Eur mažiau, kurie taip pat grąžinti į Savivaldybės išdą).

Nepanaudotų gautų pajamų lėšų likutis 2020 m. pradžiai buvo 35,2 tūkst. Eur (iš jų: pajamų įmokų už prekes ir paslaugas – 34,7 tūkst. Eur, pajamų įmokų už turto nuomą – 0,5 tūkst. Eur), 2021 m. pradžiai nepanaudotų gautų pajamų lėšų likutis buvo 46,5 tūkst. Eur (iš jų: pajamų įmokų už prekes ir paslaugas – 44,9 tūkst. Eur, pajamų įmokų už turto nuomą – 1,6 tūkst. Eur), o 2022 m. pradžiai nepanaudotų gautų pajamų lėšų likutis buvo 87,0 tūkst. Eur (iš jų: pajamų įmokų už prekes ir paslaugas – 84,9 tūkst. Eur, pajamų įmokų už turto nuomą – 2,1 tūkst. Eur).

3.1.3. Pagal Biudžeto sandaros įstatymo⁴¹ reikalavimus, biudžeto asignavimai apskaitomi pagal funkcinę ir ekonominę klasifikaciją. Audito metu nustatyta, kad ne visi asignavimai Rinkliavų centre planuojami ir ataskaitose nurodomi tinkamuose išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose. Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020–2021 m. ir 2022 m. 9 mėn. ataskaitose (Forma Nr. 2) informacija apie biudžeto išlaidų vykdymą atskleista neteisingai.

Pavyzdžiai:

- 2020 m. kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų straipsniui (2.2.1.1.1.30.) priskirta 0,08 tūkst. Eur kvalifikacijos kėlimo (2.2.1.1.1.16.) išlaidų (lėšų šaltinis S, pajamos už suteiktas paslaugas);
- 2021 m. kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų straipsniui (2.2.1.1.1.30.) priskirta 1,10 tūkst. Eur programavimo darbų išlaidų, kurios turėjo būti priskirtos informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo (2.2.1.1.1.21.) išlaidoms (lėšų šaltinis L, nepanaudotų gautų pajamų likutis);
- 2022 m. kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų straipsniui (2.2.1.1.1.30.) priskirta 0,27 tūkst. Eur transporto priemonės draudimo išlaidų, kurios turėjo būti priskirtos transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo (2.2.1.1.1.06.) išlaidoms (lėšų šaltinis B, biudžeto lėšos).

3.1.4. Nustatyti atvejai, kai ataskaitose nurodoma, kad faktiškai panaudota daugiau asignavimų, nei buvo jų gauta iš išdo.

Rinkliavų centro Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2022 m. rugsėjo 30 d. ataskaitoje (Forma Nr. 2, lėšų šaltinis B) kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų straipsnio (2.2.1.1.1.30.) panaudoti asignavimai 6,30 tūkst. Eur viršija tiek ataskaitinio laikotarpio planą (metinį planą viršija 3,3 tūkst. Eur), tiek gautus asignavimus. Išlaidoms apmokėti buvo panaudoti gauti asignavimai, priskiriami kitiems išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniams, t. y.: 5,0 tūkst. Eur iš ryšių įrangos ir ryšių paslaugų įsigijimo (2.2.1.1.1.05.) išlaidų straipsnio ir 1,3 tūkst. Eur iš informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo (2.2.1.1.1.21.) išlaidų straipsnio. Įstaiga turėjo lėšų likutį banko sąskaitoje, nes Gautinų lėšų paraiškose pateikia lėšų poreikį ne pagal faktines išlaidas, o didesnėms sumoms.

Aukščiau išdėstyti dalykai rodo, kad Rinkliavų centro vadovas metų eigoje neanalizuoja programų vykdymo duomenų, nefiksuoja išlaidų pasikeitimų ir neteikia Savivaldybės administracijos biudžeto skyriui prašymų dėl asignavimų perskirstymo pagal ekonominę klasifikaciją, kaip reikalaujama Palangos miesto savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse⁴². Pakeitimai tarp biudžeto asignavimų pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius Rinkliavų centre 2020 m. buvo atlikti vieną kartą (IV ketv.), 2021 m. – du kartus (III ir IV ketv.), o per 2022 m. 9 mėnesius asignavimų pakeitimai nebuvo atlikti nė karto.

3.2. Automobilių stovėjimo bilietų automatų nuomos ir remonto išlaidas tikslinga mažinti

Rinkliavų centras 2021 m. nuomos pagrindais valdė 7 vnt. automobilių stovėjimo bilietų automatų, o 2022 m. – 3 vnt. Sumokėta suma už nuomą 2021 m. siekė 8,1 tūkst. Eur, o 2022 m. – 3,5 tūkst. Eur.

3.2.1. Įstaiga, neatsižvelgdama į tai, kad turi nepanaudotų pajamų likutį 2021 ir 2022 m., ir galėdama įsigyti naujus automobilių stovėjimo bilietų automatų, sudarė sutartį su paslaugos teikėju dėl automatų nuomos ir per 2021–2022 m. sumokėjo už šias paslaugas 11,6 tūkst. Eur.

⁴¹ LR biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (aktuali redakcija).

⁴² Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-11-29 sprendimas Nr. T2-202 „Dėl Palangos miesto savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“, 51–52 p.

Rinkliavų centras, turėdamas lėšų automobilių stovėjimo bilietai automatų įsigijimui, lėšas naudoja senų automatų remontui. Automobilių stovėjimo bilietai automatų remontui, jų parengimui darbui, įvairių detalių įsigijimui panaudotos lėšos, tūkst. Eur:

	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Detalių įsigijimas, remonto darbai	12,4	13,8	14,9
Automatų priežiūra	8,5	8,5	8,5
Automatų parengimo ir sustabdymo darbai	1,4	1,5	1,5
Metrologinė patikra	1,6	1,6	1,9

Pavyzdžiui, automobilių stovėjimo bilietai automatui Nr. 6 pakeistos pagrindinės plokštės 2020 m. ir 2021 m., vienos plokštės vertė 1,3 tūkst. Eur. 2020 m. automato Nr. 15 detalėms panaudota 2,0 tūkst. Eur (iš jų remontas 0,1 tūkst. Eur), automato Nr. 16 – 1,3 tūkst. Eur. 2021 m. automato Nr. 22 remontui panaudota 1,4 tūkst. Eur. 2022 m. automato Nr. 28 remontui panaudota 2,0 tūkst. Eur.

3.2.2. Pagal apskaitos dokumentus (sąskaitas faktūras) Rinkliavų centras įsigijo daugiau atsarginių detalių automobilių stovėjimo bilietai automatų remontui, nei pateikė defektacijos aktuose.

Pavyzdžiai:

- 2020-06-29 pagal sąskaitą faktūrą Nr. MBP00733 įsigyti 2 vnt. akumuliatorių, o 2020-06-30 defektacijos akte Nr. KL20200630/01 nurodyta, kad pakeistas 1 vnt.;
- 2021-05-25 pagal sąskaitą faktūrą Nr. MBP00836 įsigyta pagrindinė plokštė (motininė) 2 vnt., o pagal defektacijos aktą Nr. KL20210524/01 pakeista 1 vnt. Tame pačiame defektacijos akte nurodoma, kad pakeistos detalės, kurių nėra įsigyta pagal šią sąskaitą faktūrą (RAM modulis 4 vnt., spausdintuvas, 1 vnt.).
- 2022-06-09 pagal sąskaitą faktūrą Nr. MBP00978 įsigyta: 15 vnt. skirtingų modelių mygtukų, 7 vnt. ekranų, 3 vnt. spausdintuvų ir kt., pagal 2022-05-31 defektacijos aktą Nr. KL202005-01-31/01 pakeista detalių mažiau: 2 vnt. mygtukų, 1 vnt. ekranas, 2 vnt. spausdintuvų. Tame pačiame defektacijos akte nurodoma, jog pakeistos detalės, kurių nėra įsigyta pagal šią sąskaitą faktūrą.

3.2.3. Atlikus automobilių stovėjimo bilietai automatų remonto ir detalių keitimo sąnaudų per 2020–2021 m. bei 2022 m. 9 mėn. analizę, matome, kad kai kurių bilietai automatų remonto sumos žymiai viršija jų įsigijimo vertes arba santykinai sudaro didelę įsigijimo vertės dalį procentine išraiška (žr. lentelę).

10 lentelė. Automobilių stovėjimo bilietai automatų remonto išlaidos, tūkst. Eur

Bilietai automato numeris	Bilietai automato įsigijimo data	Bilietai automato įsigijimo vertė	Remonto sąnaudos	Remonto sąnaudų dalis nuo įsigijimo vertės
		tūkst. Eur		proc.
0002	2013-04-26	1,55	0,74	47,8
0004	2013-05-15	1,55	1,62	104,5
0005	2013-04-26	1,55	0,98	63,2
0006	2013-04-26	1,55	2,86	184,5
0008	2013-04-26	1,55	1,10	71,0
0009	2013-04-26	1,55	1,24	80,0
0023	2011-07-14	4,85	3,03	62,5

Automobilių stovėjimo bilietų automatų remonto sąnaudos siekia iki 184 proc. nuo įsigijimo vertės. Manome, kad naujų bilietų automatų įsigijimas sumažintų lėšų poreikį detalių pirkimui ir jų keitimui.

Rinkliavų centras 2020 m. įsigijo 7 vnt. automobilių stovėjimo bilietų automatų už 20,3 tūkst. Eur, 2022 m. – 4 vnt. už 11,6 tūkst. Eur.

4. GRYNŲJŲ PINIGŲ APSKAITOS VERTINIMAS

4.1. Nustatyti pažeidimai dėl grynųjų pinigų apskaitos

4.1.1. Rinkliavų centro aikštelėje Ronžės g. 5A, Palangoje, 2020 m. gryniesi pinigai buvo renkami dviem būdais – dirbo mokamos transporto stovėjimo aikštelės budėtojai, naudodami kasos aparatą ir buvo pastatytas automobilių stovėjimo bilietų automatas.

- 2020 m. sausio – gegužės mėn. aikštelėje stovėjo parkomatas Nr. 0042/001399185;
- 2020 m. birželio – rugpjūčio mėn. dirbo mokamos transporto stovėjimo aikštelės budėtojai su kasos aparatu ir pildė kasos operacijų žurnalą. Iš mokamos transporto stovėjimo aikštelės budėtojų gryniesi pinigai buvo priimami, išrašant kasos pajamų orderį, o įnešus į banko sąskaitą – nurašomi pagal kasos išlaidų orderį. Pagal kasos pajamų ir išlaidų orderių informaciją, vedamas grynųjų pinigų apskaitos registras buhalterinėje sistemoje. Į šį registrą buvo vedami tik kasos aparato duomenys, neįtraukiant informacijos apie inkasuotus grynuosius pinigus iš parkomato.

- 2020 m. rugsėjo–lapkričio mėn. buvo naudotas kitas parkomatas, kurio Nr. 0050/001289306 (2020-11-16 paskutinis inkasavimas). Laikotarpiu nuo 2020 m. lapkričio 17 d. iki 2021 m. balandžio 12 d. iš parkomato nebuvo inkasuota grynųjų pinigų.

Rinkliavų centro paaiškinime nurodyta, kad nuo 2020 m. kovo 9 d. iki 2020 m. gegužės 6 d. ir nuo 2020 m. lapkričio 16 d. iki 2021 m. balandžio 12 d. gryniesi pinigai nebuvo inkasuojami dėl sumažėjusio žmonių srauto, paskelbus COVID-19 pandemiją.

4.1.2. Rinkliavų centras nesilaikė kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių reikalavimų⁴³ (toliau Taisyklės) – inkasavus iš Ronžės g. 5A esančio parkomato grynuosius pinigus, monetas iškeisdavo į euro banknotus ir juos laikydavo įstaigos patalpose esančiame seife. Įstaigoje kasos nebuvo, o gryniesi pinigai seife buvo laikomi nuo kelių iki keliolikos dienų, iki kol įnešami į banko sąskaitą.

Įstaigos paaiškinime nurodyta, kad darbuotojas, inkasavęs grynuosius pinigus, „t. y. monetas suskaičiuoja ir pakeičia į kupiūras (kol randa, kur pakeisti, kartais praeina kelios dienos), kadangi už kupiūrų įnešimą yra taikomas mažesnis banko mokestis“. Taip buvo siekiama taupyti įstaigos lėšas.

Pavyzdžiui:

- Iš automobilio stovėjimo automato 2021-04-12 inkasuota 1498,80 Eur, 2021-04-19 inkasuota 1563,30 Eur, o į įstaigos sąskaitą banke dviejų inkasavimų suma – 3062,10 Eur, įnešta tik 2021-04-28. Tais pačiais metais birželio 16–26 dienomis inkasuoti pinigai – 9041,90 Eur, į banko sąskaitą įnešti tik birželio 28 d.

Rinkliavų centre Kasos knyga, kaip reikalaujama Taisyklėse, nebuvo vedama. Taip pat nebuvo įrengtos ir Kasos patalpos pagal Vidaus reikalų ministerijos rekomendacijas⁴⁴. Centre nebuvo patvirtintos kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės, nors atsakingo

⁴³ LR Vyriausybės 2000-02-17 nutarimas Nr. 179 „Dėl kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais, galiojo iki 2022-04-30).

⁴⁴ LR vidaus reikalų ministro 2001-02-05 įsakymas Nr. 49.

darbuotojo pareigybės aprašyme⁴⁵ 4.15 p. nurodyta „atlieka Centre kasininko funkcijas – tvarko kasos apskaitos dokumentus“.

4.1.3. Atlikus grynųjų pinigų inkasavimo iš automobilių stovėjimo bilietų automato Ronžės g. 5A ir įnešimo į banko sąskaitą suliginimą, nustatyta:

- inkasavus grynuosius pinigus – 7654,00 Eur, iš kasos aparato nuo 2020-08-01 iki 2020-08-10 į banko sąskaitą įnešta 7754,50 Eur, t. y. 100,50 Eur daugiau;
- per 2021 m. į banko sąskaitą įnešta mažiau 1010,90 Eur, nei inkasuota grynųjų pinigų iš automobilių stovėjimo bilietų automato Nr. 0050/001289306.

Audito metu nustačius grynųjų pinigų įmokėjimo į banko sąskaitą trūkumą, atsakingas įstaigos darbuotojas susidariusią trūkstamą sumą – 1010,90 Eur, 2022-11-10 įnešė į įstaigos banko sąskaitą. Ši informacija pateikta kartu su patvirtinančiais dokumentais⁴⁶.

4.1.4. Inventorizacijos taisyklių⁴⁷ 8.3 p. numatyta, kad pinigai kasoje inventorizuojami kiekvieną mėnesį. Rinkliavų centro direktoriaus patvirtintame⁴⁸ inventorizacijos tvarkos apraše nurodyta, kad įstaiga privalo inventorizuoti visą turimą turtą ir įsipareigojimus, o 4.2 p. – „pinigus kasoje – kiekvieną mėnesį“.

Rinkliavų centro direktoriaus 2021-12-17 įsakyme Nr. C1-64 komisijai nurodyta „atlikti metų eigoje periodines inventorizacijas, o grynuosius pinigus paskutinę kiekvieno mėnesio darbo dieną“. Audito metu paprašius pateikti inventorizacijos aprašus-sutikrinimo žiniaraščius už 2020–2022 metus, įstaiga paaiškino, kad inventorizacija nebuvo atliekama, nes dažniausiai mėnesio gale nebūdavo grynųjų pinigų likučio.

Audito metu nustatyta, kad 2020-05-31, 2020-08-31 ir laikotarpiu nuo 2021-07-31 iki 2021-12-31 grynųjų pinigų įstaigos seife mėnesio pabaigoje būdavo, tačiau ir šiais atvejais inventorizacija nebuvo atliekama. Pagal pateiktus metinės inventorizacijos dokumentus buvo rastas tik 2020-12-31 kasos inventorizacijos aktas Nr. (3.14)-C10-15, kuriame nurodytas grynųjų pinigų likutis – 0,00 Eur.

5. VEIKLOS, SUSIJUSIOS SU AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO BILIETŲ AUTOMATAIS, VERTINIMAS

5.1. Neužtikrinamas tinkamas automobilių stovėjimo bilietų automatų administravimo procesas

5.1.1. Rinkliavų centre nepaskirti darbuotojai, atsakingi už Prekybos ir/ar paslaugų teikimo automatų įplaukų apskaitos registro (toliau – Įplaukų apskaitos registras) pildymą, kaip numatyta Prekybos ir paslaugų teikimo automatų naudojimo ir įplaukų gautų iš šių automatų, apskaitos taisyklėse⁴⁹. Audito procedūroms atlikti pateikto Bilietų automatų kvitų apskaitos žiniaraščio negalima prilyginti Įplaukų apskaitos registrui, nes pateiktas popierinis variantas neatitinka VMI nustatytų taisyklių⁵⁰ nuostatų. Dėl to negalima identifikuoti, kuris įstaigos darbuotojas atliko grynųjų pinigų inkasavimą ir vykdė jų apskaitą.

⁴⁵ Palangos rinkliavų centro direktoriaus 2021-01-29 įsakymas Nr. C1-10.

⁴⁶ Palangos miesto rinkliavų centro 2022-11-14 raštas Nr. (1.12.)-C23-274.

⁴⁷ LR Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (galiojo iki 2022-04-30).

⁴⁸ Palangos miesto rinkliavų centro 2020-12-15 įsakymas Nr. C1-53 „Palangos miesto rinkliavų centro inventorizavimo tvarkos aprašas“.

⁴⁹ Prekybos ir paslaugų teikimo automatų naudojimo ir įplaukų gautų iš šių automatų, apskaitos taisyklės, patvirtintos VMI prie Finansų ministerijos viršininko 2009-03-12 įsakymu Nr. VA-24 (aktuali redakcija).

⁵⁰ Ten pat, 28 p., 29 p., 37 p.

Pagal automobilių stovėjimo bilietų automatų kvitų apskaitos žiniaraštį galima identifikuoti bilietų automato, esančio Ronžės g. 5A aikštelėje, pinigų inkasavimo datą, sumą ir nepanaikinto bendrųjų įplaukų skaitiklio parodymus.

Darbuotojo, paprastai vykdančio inkasavimo funkciją, pareigybės aprašyme⁵¹ nustatyta, kad jis įstaigoje atlieka kasininko funkcijas, tačiau apie inkasavimą neužsimenama.

5.1.2. Atsakingas darbuotojas inkasuoja grynus pinigus iš automobilių stovėjimo bilietų automato, esančio Ronžės g. 5A ir įneša juos į banką. Palyginus informaciją įstaigos pateiktuose automobilių stovėjimo bilietų automatų kvitų apskaitos žiniaraščiuose ir darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose, išsiaiškinome, kad inkasavimas vyko ir tomis dienomis, kai darbuotojas atostogavo. Tuo tarpu, įstaigos vyriausioji buhalterė teigė, kad darbuotojo atostogų metu jo funkcijų niekas neatlieka ir automobilių stovėjimo bilietų automatas neinkasuojamas.

5.1.3. Apskaitos registre turi būti nurodyta nuo bendros įplaukų sumos apskaičiuota PVM suma, jei subjektas yra PVM mokėtojas⁵², bet audito procedūroms atlikti pateiktame automobilių stovėjimo automatų kvitų apskaitos suvestiniame žiniaraštyje PVM nėra išskirtas, taip pat ir bilietų automato ataskaitos kvite.

Palangos miesto rinkliavų centras PVM mokėtoju įregistruotas 2009-09-25⁵³.

5.1.4. Fizinės apžiūros metu nustatyta, kad automobilių stovėjimo bilietų automatai Savivaldybės teritorijoje nėra sužymėti, kaip to reikalauja VMI viršininko patvirtintų taisyklių⁵⁴ nuostatos. Ant bilietų automatų aiškiai matosi tik jų eilės numeriai, tačiau nenurodyti inventoriniai numeriai ir AVMI suteikti numeriai.

5.1.5. VMI viršininko patvirtintose taisyklėse⁵⁵ nustatyta prievolė turėti ir pildyti Prekybos, paslaugų teikimo automato ir/ar pinigų skaičiuoklio techninį pasą. Rinkliavų centras audito procedūroms atlikti pateikė, atsitiktine tvarka parinktų, automobilių stovėjimo bilietų automatų techninius pasus (6 vnt.). Taisyklių 24.4 papunktis numato, kad įrašus techninio paso V skyriuje aptarnavimo specialistas turi atlikti kiekvieno aptarnavimo, remonto bei patikros metu, tačiau nė viename iš pateiktų techninių pasų tokių įrašų nepadaryta, nors pagal pateiktas sąskaitas faktūras už 2020-2022 m. ir defektacijos aktus, automobilių stovėjimo bilietų automatų remontas ir atskirų detalių keitimas vyko viso sezono metu.

5.1.6. Nustatėme, kad įstaigoje galioja Kontrolierių-kasininkų grynųjų pinigų surinkimo su kasos aparatu arba pinigų priėmimo kvitais iš vietinės rinkliavos mokėtojų tvarkos aprašas⁵⁶, kurio nuostatos šiuo metu iš dalies neaktualios, o ir veiklos administravimo specifiką yra pasikeitusi – kasos aparatai ir pinigų priėmimo kvitai nebenaudojami. Būtina pasitvirtinti aktualią ir teisės aktų nuostatas atitinkančią tvarką, reglamentuojančią bilietų automatų priežiūrą, naudojimą ir duomenų apskaitą.

---

⁵¹ Palangos miesto rinkliavų centro direktoriaus 2021-01-29 įsakymas Nr. C1-10, 4.15 p.

⁵² Ten pat, 33 p.

⁵³ VMI, [Mokesčių mokėtojų informacija - VMI](#), (žiūrėta 2022-10-27).

⁵⁴ Ten pat, 12 p.

⁵⁵ Ten pat, 3 skyrius.

⁵⁶ Palangos miesto rinkliavų centro kontrolierių-kasininkų grynųjų pinigų surinkimo su kasos aparatu arba pinigų priėmimo kvitais iš vietinės rinkliavos mokėtojų tvarkos aprašas, patvirtintas direktoriaus 2011-01-26 įsakymu Nr. C1-4.

6. METINĖS INVENTORIZACIJOS PROCESO VERTINIMAS

6.1. Administracinė veikla, susijusi su metinės inventORIZACIJOS atlikimu, gerintina

Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklėmis⁵⁷, visas įstaigos buveinėje esantis ir (arba) jam priklausantis turtas ir įsipareigojimai privalo būti inventorizuojami nustatytu periodiškumu.

Rinkliavų centro vadovo įsakymu⁵⁸ sudarytai komisijai buvo pavesta atlikti metinę inventORIZACIJĄ ir rezultatus įforminti inventorizavimo aprašais bei surašyti inventorizacijos rezultatų svarstymo protokolą per 10 darbo dienų po tarpusavio operacijų suderinimo VSAKI sistemoje. Metinės inventORIZACIJOS vykdymas Rinkliavų centre reglamentuotas įstaigos vadovo patvirtintose Inventorizacijos taisyklėse⁵⁹.

Tarnybos darbuotojai, siekdami įvertinti inventORIZACIJOS procesą, dalyvavo Rinkliavų centro inventORIZACIJOS komisijos atliekamoje metinėje inventORIZACIJOJE 2022 m. gruodžio 5–6 dienomis.

6.1.1. Inventorizuojant ilgalaikį materialųjį turtą ir atsargas, turto vienetai apžiūrėti jų buvimo vietose, t. y. administracinėse patalpose – Gintaro g. 33A, garažo patalpose – Ganyklų g. 22B, automobilių stovėjimo aikštelėje Ronžės g. 5A bei Palangos ir Šventosios miestų gatvėse (automobilių stovėjimo bilietų automatai).

6.1.2. Rinkliavų centre nėra paskirtas už turtą atsakingas asmuo, kaip reikalauja Inventorizacijos taisyklių⁶⁰ 5.1 p. Rinkliavų centre atsakingo už turtą asmens pareigas atlieka darbuotojas, kurio pareigybėje viena iš funkcijų yra „organizuoti ir kontroliuoti Centro ilgalaikio ir trumpalaikio turto įsigijimą, paskirstymą, apskaitą ir saugojimą“, tačiau tai neprilygsta paskyrimui atsakingu už turtą asmeniu.

Atsakingam už turtą asmeniui Inventorizacijos taisyklėse⁶¹ yra nustatyta pareiga – prieš prasidedant inventORIZACIJAI, pateikti patvirtinimą raštu, kad visi turto gavimo ir nurašymo arba išdavimo dokumentai perduoti finansinę apskaitą tvarkančiam asmeniui.

Dalyvaujat inventORIZACIJOJE, Tarnybos darbuotojams buvo pasakyta, kad nėra atsakingo už turtą asmens raštiško patvirtinimo, kuris turėjo būti pateiktas finansinę apskaitą tvarkančiam asmeniui, tačiau vėliau toks patvirtinimas buvo atsiųstas Tarnybos elektroniniu paštu⁶².

6.1.3. Garažo patalpose, Ganyklų g. 22B, laikomi biuro baldai, kuriuos, žodiniu darbuotojų paaiškinimu, laikinam saugojimui perdavė Palangos turizmo ir informacijos centras. Tai patvirtinančių dokumentų inventORIZACIJOS metu nebuvo pateikta.

Inventorizacijos komisijos pareikalavimu⁶³, atsakingas už turtą darbuotojas po 2 dienų pateikė paaiškinimą⁶⁴ dėl laikino baldų sandėliavimo kartu su Palangos turizmo informacijos centro raštišku prašymu dėl minėtų baldų pasaugojimo.

Taip pat garažo patalpose sandėliuojamas automobilių stovėjimo bilietų automatas 1 vnt., neįtrauktas į įstaigos apskaitos registrus. Minėtame atsakingo už turtą darbuotojo paaiškinime nurodyta, kad bilietų automatai laikinai pasaugoti paprašė⁶⁵ įmonė, kuri sezono metu nuomojo bilietų automatai Rinkliavų centrui.

⁵⁷ LR Vyriausybės 2022-06-15 nutarimas Nr. 630 „Dėl inventORIZACIJOS taisyklių patvirtinimo“.

⁵⁸ Palangos miesto rinkliavų centro direktoriaus 2022-11-22 įsakymas Nr. C1-74.

⁵⁹ Palangos miesto rinkliavų centro inventORIZACIJOS taisyklės, patvirtintos Palangos miesto rinkliavų centro direktoriaus 2022-11-07 įsakymas Nr. C1-72.

⁶⁰ Ten pat, 2.1 p.

⁶¹ Ten pat, 13 p.

⁶² Palangos miesto rinkliavų centro atsakingo darbuotojo 2022-12-05 raštas „Dėl inventORIZACIJOS“.

⁶³ Inventorizacijos komisijos 2022-12-07 raštas „Dėl paaiškinimo pareikalavimo“.

⁶⁴ Palangos miesto rinkliavų centro atsakingo darbuotojo 2022-12-07 raštas „Dėl paaiškinimo pateikimo“.

⁶⁵ MB „Parkita“ 2022-12-07 raštas „Dėl MB „Parkita“ stovėjimo bilietų automato Strada laikino saugojimo“.

6.1.4. Garažo patalpose, Ganyklų g. 22B, laikomi kelio ženklai, kurie nėra įtraukti į įstaigos apskaitos registrus. Kelio ženklai naudojami dėl informacijos suteikimo apie mokamas paslaugas vasaros sezono metu, kai renkama rinkliava už naudojimąsi vietomis automobiliams statyti.

6.1.5. Rinkliavų centro apskaitos registruose apskaitomas turtas (inventorius) – 470 vnt. konteinerių. Įstaigos darbuotojų žodiniu paaiškinimu, jie sandėliuojami kitos įstaigos teritorijoje, nors konteinerių išdavimo dokumentus ir apskaitą tvarko Rinkliavų centro darbuotojai.

Rinkliavų centro inventorizacijos taisyklių 5 punktas numato, kaip tokiu atveju atlikti inventorizaciją: „turtas, kuris inventorizacijos metu yra ne subjekto buveinėje, o laikinai kitoje vietoje dėl remonto ar panašios priežasties, turi būti inventorizuotas pagal turto perdavimo patvirtinimo dokumentus <...>“. Tačiau, Tarnybos darbuotojams dalyvaujant inventorizacijoje, minėtas turtas nebuvo inventorizuotas.

6.1.6. Automobilių stovėjimo aikštelėje, esančioje Ronžės g. 5A, inventorizacijos metu rastas metalinio karkaso statinys (stotelė–pastogė), neįtrauktas į įstaigos apskaitos registrus. Žodiniu inventorizacijos komisijos narių paaiškinimu, tai yra įstaigos darbuotojo asmeninis daiktas. Įstaiga negalėjo to patvirtinti dokumentais, nes stotelė–pastogė nebuvo įtraukta į asmeninių daiktų sąrašą. Po Tarnybos darbuotojų dalyvavimo inventorizacijoje, įstaiga informavo, kad asmeninis daiktas (stotelė–pastogė) nebesandėliuojamas įstaigos teritorijoje, nes jį pasiėmė savininkas.

6.1.7. Rinkliavų centro apskaitos registruose apskaitomas nematerialusis turtas nebuvo pilnai inventorizuotas, kai inventorizacijoje dalyvavo Tarnybos darbuotojai.

Inventorizacijos taisyklių 39 punktas numato, kad „inventorizuojant nematerialųjį turtą, patikrinami faktiniai jo įsigijimo dokumentai ir turimos sutartys <...>“. Atliekant inventorizaciją trūko 4 vnt. nematerialiojo turto įsigijimo dokumentų, kurie buvo sunaikinti, suėjus jų saugojimo terminui. Kaip vėliau mus informavo atsakingi įstaigos darbuotojai, nustatyta, kad 3 iš 4 minėtų nematerialiojo turto vienetų turi būti nurašyti (pasibaigęs galiojimas), o likusio nematerialiojo turto vieneto (buhalterinės apskaitos sistemos Finas/Alga) pirkimą organizavo Savivaldybės administracija. Buhalterinės apskaitos sistema yra naudojama, Rinkliavų centras turi su tiekėju sudaręs sistemos aptarnavimo sutartį.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės, (veiksmai, būdai) rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
1.	Siekiant nuoseklios ir į rezultatus orientuotos įstaigos veiklos, rekomenduojame nustatyti įstaigos veiklos planavimo ir atsiskaitymo už rezultatus proceso tobulinimo priemones (<i>ataskaitos 1.1 poskyris</i>)	Metiniame veiklos plane išdėstyti planuojami rodikliai bus suderinti su Savivaldybės SVP išdėstytais rodikliais ir bus užtikrintas Savivaldybės strateginių veiklos planų pirmųjų planuojamų metų įgyvendinimas. Metinis veiklos planas bus sudarytas, vadovaujantis Strateginio planavimo Savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo nuostatomis, atsakingi asmenys vykdys plano įgyvendinimo priežiūrą, organizuos darbo rezultatų aptarimą. Atsiskaitant už veiklą, veiklos ataskaitoje bus pateikta išsami informacija apie įstaigos veiklą, detalizuoti pasiekti rodikliai, aprašytos priežastys, jei rodikliai nepasiekti.	2023-12-31
2.	Siekiant, kad įstaigos darbuotojų skaičius būtų optimalus, t. y. reikalingas atliekamų funkcijų vykdymui, rekomenduojame kreiptis į steigėją dėl optimalaus pareigybių skaičiaus nustatymo įstaigoje ir planuoti asignavimus darbo užmokesčiui, atsižvelgiant į realų poreikį (<i>ataskaitos 1.2.1 p.</i>)	Bus kreipiamasi į Savivaldybės tarybą dėl optimalaus pareigybių skaičiaus nustatymo įstaigoje. Asignavimai darbo užmokesčiui bus planuojami, atsižvelgiant į realų poreikį.	2023-12-31
3.	Siekiant užtikrinti kokybišką įstaigos darbo organizavimo procesą, rekomenduojame įvertinti įstaigoje galiojančių sprendimų, tvarkų aktualumą ir priimti teisės aktų nuostatas atitinkančius sprendimus bei nustatyti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias įstaigos darbo organizavimo proceso kokybę (<i>ataskaitos 1.2.2–1.2.4 p. ir 1.3.1 p.</i>)	Bus koreguojamos vidaus tvarkos ir užtikrinama: <ul style="list-style-type: none"> • kad nustatytos 10 d. d. suplanuotos kasmetinės atostogos būtų faktiškai suteiktos. • darbas, esantis kitu laiku, nei nustatyta darbo laiko apskaitos žiniaraštyje, būtų nustatomas direktoriaus įsakymu. Bus inicijuotas teikiamų paslaugų įkainių nustatymo pakeitimas, nurodant informaciją apie PVM. Pastaba. Optimalus mobiliojo ryšio išlaidų limitas yra patikslintas direktoriaus 2022-09-13 įsakymu Nr. C1-60.	2023-05-31

4.	Siekiant rezultatyvesnės įstaigos veiklos, rekomenduojame kreiptis į Savivaldybės administraciją, kad būtų priimtas sprendimas dėl patikėjimo teise valdomos automobilių stovėjimo aikštelės eksploatavimo perspektyvų (<i>ataskaitos 1.3.2 p.</i>)	Bus kreiptasi į Savivaldybės administraciją, siekiant, kad būtų priimtas sprendimas dėl aikštelės, esančios adresu Taikos g. 2, Palangoje, eksploatavimo planų.	2023-04-30
5.	Siekiant, kad asignavimai būtų naudojami tinkamai ir biudžeto vykdymo ataskaitose būtų atskleista tikra ir teisinga informacija, rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias nuoseklią biudžeto asignavimų planavimo, naudojimo ir apskaitos procesą (<i>ataskaitos 3.1 poskyris</i>)	Biudžeto lėšos bus naudojamos pagal paskirtį. Pirmiausiai bus naudojami asignavimai iš einamaisiais biudžetinėmis metais įmokėtų į biudžetą įstaigos pajamų, įskaitant ankstesniais metais nepanaudotus šių lėšų likučius. Asignavimai bus planuojami ir apskaitomi pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius. Bus vykdoma asignavimų naudojimo kontrolė ir prireikus kreipiamasi į Biudžeto skyrių dėl asignavimų perskirstymo. Bus pateikta išsami ir tiksli informacija biudžeto vykdymo ataskaitose.	2023-12-31
6.	Siekiant racionalaus finansinių išteklių naudojimo, rekomenduojame atlikti turimų automobilių stovėjimo bilietų automatų remonto sąnaudų analizę, įvertinti automatų nuomos poreikį ir nusistatyti naujų automatų įsigijimo planą (<i>ataskaitos 3.2 poskyris</i>)	Bus atlikta analizė dėl automobilių stovėjimo bilietų automatų gedimų ir jų nuomos kainų, sudarytas naujų automatų pirkimo planas ir bus kreiptasi į Savivaldybės administraciją dėl sprendimo įsigyti naujus automatus suderinimo. Bus siekiama įgyvendinti 2023–2025 metų strateginiame plane suplanuotų naujų automobilių stovėjimo bilietų automatų pirkimą.	2023-11-30
7.	Siekiant užtikrinti grynųjų pinigų operacijų ir apskaitos kontrolę, rekomenduojame spręsti klausimą dėl grynųjų pinigų inkasavimo iš automobilio bilietų stovėjimo automato, Ronžės g. 5 A, paslaugos pirkimo (<i>ataskaitos 4 skyrius</i>)	Pasirašyti sutartį su inkasavimo paslaugos tiekėju dėl grynųjų pinigų inkasavimo iš automobilio bilietų stovėjimo automato, esančio adresu Ronžės g. 5 A, Palanga. Pastaba. Įvykdyta, nes 2022-12-19 pasirašytas susitarimas su inkasavimo paslaugą teikiančiu tiekėju dėl automobilio stovėjimo bilietų automato, esančio Ronžės g. 5A, Palanga, inkasavimo.	2022-12-31
8.	Siekiant užtikrinti automobilių stovėjimo bilietų automatų administravimo proceso kontrolę, rekomenduojame atnaujinti šį procesą reglamentuojančias vidaus tvarkas,	Bus koreguojamos vidaus tvarkos: <ul style="list-style-type: none"> paskirtas darbuotojas, atsakingas už Prekybos ir/ar paslaugų teikimo automatų įplaukų apskaitos registro pildymą. 	2023-11-30

	funkcijų vykdymui paskirti atsakingus darbuotojus ir nustatyti jų pareigas (ataskaitos 5 skyrius)	<ul style="list-style-type: none"> • apskaitos registre bus nurodyta, kad nuo bendros įplaukų sumos apskaičiuota PVM suma. • bus užtikrinta, kad ant automobilių stovėjimo bilietų automatų būtų nurodyti inventoriniai numeriai ir AVMI suteikti numeriai. • bus numatyta, kad kiekvieno aptarnavimo, remonto bei patikros metu būtų pildomi įrašai atitinkamuose žurnaluose. 	
9.	Siekiant užtikrinti efektyvų pasiruošimo metinei inventorizacijai ir metinės inventorizacijos vykdymo procesą, rekomenduojame vadovo įsakymu paskirti už turtą atsakingą asmenį įstaigoje ir nustatyti jo atsakomybes (ataskaitos 6 skyrius)	Direktoriaus įsakymu bus paskirtas už turtą atsakingas asmuo ir nustatytos jo atsakomybės.	2023-11-30
<p>Priemonės ir rekomendacijų įgyvendinimo terminus pateikė Palangos miesto rinkliavų centras. Už Palangos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais atsakingas Palangos miesto rinkliavų centro vadovas.</p>			

Savivaldybės kontrolierė

Kristina Vaitilavičė

PRIEDAI

Audito ataskaitos „Palangos miesto rinkliavų
centro veiklos vertinimas“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Audito ataskaitoje naudojamos santrumpos ir sąvokos:

Administracija – Palangos miesto savivaldybės administracija;

Administravimas – veikla, reguliuojanti visus organizacijoje vykstančius socialinius ekonominius procesus;

Asignavimai – savivaldybės biudžete patvirtinta lėšų išlaidoms ir ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti suma, kurią asignavimų valdytojas turi teisę biudžetiniais metais gauti iš savivaldybės biudžete sukauptų lėšų, pateikęs paraišką savivaldybės administracijai, patvirtintoms programoms finansuoti;

Asignavimų valdytojas – savivaldybių biudžetinių įstaigų vadovas;

AVMI – apskrities valstybinė mokesčių inspekcija;

BĮ – biudžetinė įstaiga;

Biudžetinių įstaigų pajamos – pajamos (išskyrus valstybės rinkliavą, žyminį mokestį ir pajamas už ilgalaikio materialiojo turto nuomą), gautos atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose ir, vadovaujantis įstatymais arba Vyriausybės nutarimais, naudojamos šioms įstaigų išlaidoms dengti bei kitiems įstaigos poreikiams;

DVS – Duomenų valdymo sistema;

Inkasavimas – grynųjų pinigų surinkimas iš įmonių, įstaigų, organizacijų, pristatymas į banką ir pinigų įskaitymas į tų įmonių banko sąskaitas;

LR – Lietuvos Respublika;

MVP – Metinis veiklos planas;

Parkomatas – automobilių stovėjimo bilietų automatas;

PVM – pridėtinės vertės mokestis;

Savivaldybė – Palangos miesto savivaldybė;

SPP – Strateginis plėtros planas;

SVP – Strateginis veiklos planas;

Tarpininkavimo paslauga – paslauga, už kurią gaunamas atlygis ir jai įforminti atstovaujama asmeniui išrašoma PVM sąskaita faktūra;

Turto patikėjimo teisė – nustatyta tvarka bei sąlygomis valdyti, naudoti valstybės ar savivaldybių perduotą turtą ir disponuoti juo nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių bei interesų;

Vietinė rinkliava – savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje;

VMI – Valstybinė mokesčių inspekcija;

VSAKIS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo sistema.

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti Palangos miesto rinkliavų centro veiklą ekonomiškumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu.

Audito atlikimo pagrindas – Palangos miesto savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. K1-8 „Dėl veiklos audito“.

Audituojamas subjektas – Palangos miesto rinkliavų centras, kodas – 302290562, adresas Gintaro g. 33A, LT-00134 Palanga.

Audito objektas – Palangos miesto rinkliavų centro veikla.

Audituojamas laikotarpis – 2020–2021 metai ir 2022 m. III ketv. Duomenų analizės ir vertinimo tikslais buvo panaudoti ir kitų laikotarpių duomenys..

Auditas atliktas vadovaujantis tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais⁶⁶.

Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi vertinimui pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus. Ataskaitoje pateikiame tik audito metu nustatytus dalykus.

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslai
1. Ar tinkamas Rinkliavų centro veiklos planavimas, organizavimas ir atsiskaitymas už veiklą?	<p>Dokumentų peržiūra: nagrinėjome Savivaldybės strateginio planavimo dokumentus, Tarybos sprendimus dėl Rinkliavų centro veiklos ataskaitos, įstaigos metinius veiklos planus, Tarybos sprendimus dėl strateginio plėtros ir veiklos planų įgyvendinimo ataskaitos.</p> <p>Pokalbis: bendravome su Rinkliavų centro atsakingais darbuotojais.</p> <p>Apklausa: paklausimai raštu ir žodžiu.</p>	<p>Nustatyti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ar įstaiga ruošia metinius veikos planus; • ar įstaigos planuojami veiklos rodikliai sutampa su Savivaldybės planuojamais strateginio veiklos plano rodikliais; • ar įstaigoje paskirti atsakingi darbuotojai už veiklos plano rodiklių įgyvendinimą; • ar aptariami veiklos planų vykdymo rezultatai.
2. Ar biudžeto asignavimai naudojami racionaliai ir apskaitomi tinkamai?	<p>Dokumentų peržiūra ir analizė: analizavome teisės aktus susijusius su biudžeto asignavimų planavimu bei naudojimu, analizavome Rinkliavų centro biudžeto išlaidų planavimo, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų (forma Nr. 2) duomenis.</p> <p>Pokalbis ir paklausimai: bendravome su Rinkliavų centro vyr. buhalterė.</p> <p>Apklausa: paklausimai raštu ir žodžiu.</p>	<p>Nustatyti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ar tinkamai atliekamos biudžeto planavimo procedūros; • ar Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitose (Forma Nr. 2) pateikiami teisingi duomenys; • ar įstaiga einamaisiais metais pirmiausia naudoja gautus biudžeto asignavimus įmokėtus į Savivaldybės biudžetą iš įstaigos gautų pajamų; • ar panaudoti biudžeto asignavimai (Forma Nr. 2) nurodomi teisinguose ekonominės klasifikacijos straipsniuose.
3. Ar pakankama grynųjų pinigų	<p>Dokumentų peržiūra: teisės aktų susijusių su grynųjų pinigų apskaita peržiūra ir analizė, Rinkliavų</p>	<p>Nustatyti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ar įstaiga turi pasitvirtinusi tvarkas susijusias su grynųjų pinigų apskaita;

⁶⁶ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>, 4000-asis „Atitikties audito standartas“, prieiga: https://www.valstybeskontrole.lt/TVS/Content/INTOSAI_standartai/4000-asis_TAAIS.

apskaitos proceso valdymo kontrolė?	centro tvarkų, reglamentuojančių grynųjų pinigų apskaitą, peržiūra. Pokalbis: bendravome su atsakingais darbuotojais, vykdančiais grynųjų pinigų inkasavimą bei įnešimą į banko sąskaita, atliekančiais grynųjų pinigų apskaitos procedūras. Apklausa: paklausimai raštu ir žodžiu.	<ul style="list-style-type: none"> • ar gryniesi pinigai laiku inkasuojami ir įnešami į banko sąskaitą; • ar įstaiga tinkamai įformina grynųjų pinigų apskaitą; • ar įstaigos vadovas pakankamai kontroliavo grynųjų pinigų apskaitą.
4. Ar tinkamai administruojami automobilių stovėjimo bilietai automatai?	Pokalbis: bendravome su atsakingais Rinkliavų centro darbuotojais. Apklausa: paklausimai raštu ir žodžiu.	Nustatyti: <ul style="list-style-type: none"> • ar tinkamai administruojami automobilių stovėjimo bilietai automatai; • ar tikslinga nuomotis automobilių stovėjimo bilietai automatus; • ar tikslingai naudojamos lėšos senų automobilių stovėjimo bilietai automatų remontui; • ar remonto ir detalių keitimo sąnaudos neviršija bilietai automato vertės.
5. Ar užtikrinamas racionalus turto valdymas?	Pokalbis: bendravome su atsakingais Rinkliavų centro darbuotojais. Apklausa: Paklausimai raštu ir žodžiu (pateiktas Savivaldybės administracijos atsakymas dėl aikštelės nuomos).	Nustatyti: <ul style="list-style-type: none"> • ar turimas turtas valdomas ir naudojamas racionaliai; • ar visam valdomam turtui atlikta teisinė registracija; • kodėl nepaskelbtas nuomos konkursas ir neišnuomota automobilių stovėjimo aikštelė (Taikos g. 2) 2022 metais.